

Η ΖΑΪΡΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΩ ΦΙΛΩ, ΠΟΙΗΤΗ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ.

Τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἔμαθον τὴν ἐν Ὀλυμπίοις στέψιν σου, ἔγραφον τὸ διήγημα τοῦτο. Ὡς εἰ διὰ νὰ ἐνθυμῶμαι πάντοτε τὴν στιγμὴν τῆς ἀδόλου μου χαρᾶς, ἔστρεψα εὐθὺς τὰς σελίδας καὶ ἐγράψα ἐπὶ τῆς πρώτης τὸ ὄνομά σου. Γρ. Δ. Ξ.

Α'.

Q XI, φίλε μου· χίθεσαι πάρα-πολὺ μακριά. Προτιμῶ νὰ πάρω τὸ τσάι ἐδῶ κοντά, στῆς κυρίας Α'.

— Εἶνε βραδυὰ ἀπόψε νὰ φοβηθῇ κανεὶς δρόμο;
Φεγγάρι μιὰ χαρὰ Θεοῦ...

— Τί φεγγάρι, ποῦμαι κατακουρασμένος... Πῆγες καὶ σὺ νὰ καθήσης ἀπάνου στὸ Λυκαβητό! Δὲν κουράζεσαι νάνεβοκατεβαίνης τόσες φορές τὴν ἡμέρα;

— ὦ Α' μπᾶ! »

Καὶ ὁ φίλος μου συνώδευσε τὴν ἡρεμὸν αὐτὴν ἔκφρασιν μὲ μειδίαμα, τὸ ὁποῖον μ' ἔκαμε νὰ συναισθανθῶ τὴν ἀσυλλόγιστόν μου ἐρώτησιν. Αὐτὸς νὰ πτοηθῇ, ὁ ἀκαταπόνητος πεζοπόρος! αὐτὸς ὁ ὁποῖος τσάκις, μὲ ζεῦγος χονδρῶν ὑποδημάτων, μὲ μίαν πήραν καὶ μὲ μίαν βακτηρίαν, ὡς ἄλλων χρόνων προσκυνητής, διέσχισεν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν χερσόνησον ὅλην τοῦ Αἴμου, καὶ μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, φοιτητής ἐπιστρέφων εἰς Ἀθήνας διὰ τὴν ἑναρξιν τῶν μαθημάτων, ἦλθε διὰ ξηρᾶς ἐκ Θεσσαλονίκης, προπέμψας διὰ θαλάσσης τὰ ἐπιπλά του μόνον μ' ἓνα ὑπηρέτην! Ἐφθάσε μετὰ ἐπτὰ ἡμέρας ἀχμαῖος, φαιδρός, καὶ μοι διηγεῖτο ἡγχαριστημένος τὴν πεζὴν του ταύτην Ὀδύσειαν, τὰς

περιπλανήσεις του, τὰς διανυκτερεύσεις του, τοὺς σταθμούς του, τὰς συναντήσεις του. Καὶ νὰ τὸν κρίνω λησμονούμενος, μὲ τὴν ἀντοχὴν τῶν ἰδίων μου δυνάμεων ἐγώ, ὁ ἔχων τὸ θάρρος νὰ ἦμαι καταβεβλημένος ἐπὶ ἐβδομάδα ἐκ τοῦ κόπου διημέρου ταξιδίου, κατὰ τὸ ὁποῖον δὲν διήνυστα πεζῇ οὔτε ἡμισυ χιλιόμετρον!

Ἐκάθητο ἀπέναντί μου πρὸ τῆς τραπέζης τοῦ περιφώτου ἀλλ' ἐρήμου ἐστιατορίου, ἐν ᾧ ἐδειπνοῦμεν ἤδη ἐν ὥρᾳ προκεχωρηκυῖα. Ἐκάπνιζεν, ἐν ᾧ ἐγὼ ἔτρωγον ἀκόμη. Ἐν μέσῳ νέφους ὑποκυάνου, μυροβόλου, ἔβλεπον σπινθηρίζοντας τοὺς δύο μικροὺς του νοήμονας ὀφθαλμοὺς ἐπὶ προσώπου ἀγενεῖου, τρυφεροῦ, ροδοχρόου ὡς κόρης. Ἄλλ' ἦσαν χαλύβδινοι οἱ μῦς τοῦ λεπτοφυοῦς νεανίου, καὶ ὑπὸ τὸν θώρακά του τὸν εὐρὺν διεστέλλοντο πνεύμονες ἰσχυροί, ὡς φυσητῆρες καμίνου. Ἡ φωνὴ του, βαρεῖα καὶ μονότονος, ἐξήρχετο μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε ἡρεμίας, μετὰ τῆς αὐτῆς κανονικότητος. Διότι ὁ φίλος μου, σταθερᾶς διαθέσεως πάντοτε, δὲν εἶχεν. ἢ τουλάχιστον δὲν ἐξεδήλου στιγμὰς ἐνθουσιασμοῦ ἢ ἀνίας, ἐξάρσεως ἢ καταπτώσεως· καὶ ἐκτὸς τῶν ὀφθαλμῶν, ὧν ἡ ἔκφρασις ἐσαλεύετο εἰς τῆς ψυχῆς του τὰς κυμάνσεις, εἶχε τὴν αὐτὴν πάντοτε φωνήν, τὸ αὐτὸ ὕψος, τὰς αὐτὰς χειρονομίας, τὸ αὐτὸ μεῖδιμα. Ἐφαίνετο ὡς τις μηχανὴ στερεὰ καὶ ἀκάματος, κανονικῶς δαπανῶσα τὴν ἀνεξάντλητον αὐτῆς δύναμιν.

Ἀλλὰ δὲν περιωρίζετο ἕως ἐδῶ ἡ ἰδιορρυθμία τοῦ φίλου μου. Αἱ ἄλλαι του ἑξεις ἦσαν ἀκόμη πολὺ παραδοξώτεραι. Ἐβλεπον ἐν αὐτῷ δύο φύσεις ἀντιθέτους, τὰς ὁποίας δὲν ἤξεύρω πῶς κατάρθου νὰ συμβιβάζῃ. Ἦτο ἄλκιμος καὶ μαλθακός· ἡγάπα ἐξίσου τὴν σκληραγωγίαν καὶ τὴν ἡδονήν, τὴν ρασιτώνην καὶ τὸν πόνον· κατέπλησσε μὲ τὴν ρώμην του καὶ τὴν ἀδυναμίαν, μὲ τὴν τρυφήν του καὶ τὴν τρυφερότητα. Συνεδύαζεν ὅλην τὴν ἀνατολικὴν νωχέλειαν καὶ τὴν χαυνότητα καὶ τὴν ἡδυπάθειαν, μὲ τὴν στρατιωτικὴν καρτερίαν καὶ τὸ θάρρος καὶ τὴν λιτότητα. Μοὶ ἔφερον εἰς τὴν μνήμην χωρὶς νὰ θέλω, τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους καὶ ποιητικωτάτους Σουλτάνους, περὶ ὧν ὁμιλεῖ ἔνθους ὁ de Amicis οἵτινες μεθ' ἡμέραν ἀγρίου πολεμικοῦ σφρίγους καὶ ἀγώνων καὶ σφαγῶν καὶ αἱμάτων, ἐκάθιζον κατόπι τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῶν δεκαπενταετῆς παρθένους, ὡς οἱ τρυφερώτεροι τῶν ἑραστῶν. Ὁ φίλος μου παρουσίαζε συχνὰ τόσῳ ζωηρὰς ἀντιθέσεις. Τὸν ἡγάπων ὁμοῦ, διότι ἦτο πάντοτε φιλόκαλος, γενναῖος, ἀγαθός, τίμιος, — τὸ τελευταῖον πρὸ πάντων ἄνευ ἀντιθέσεως οὐδεμιᾶς.

Καὶ ἐπέμενεν ἀπόψε προκαλῶν με εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἐφ' ὅσον ἐγὼ ἐπροφασίζομην κόπωσιν καὶ ἀδιαθεσίαν, ἐπὶ τοσοῦτον

ἐκεῖνος ἠϋξανε τὰς ἐπαγγελίας του. Μοὶ ὑπέσχετο θέαν, ἀέρα, βιβλία, σίγαρά, καφέ, τείον, λουκούμια, ὅ,τι θέλω, καὶ *κάτι τι ἄλλο ἀκόμη μυστικόν*, τὸ ὁποῖον ὡς ἰσχυρίζετο, θά με ἠϋχαρίσται πολὺ. Πρώτην φορὰν θὰ ἐπεσκεπτόμην τὸ δωμάτιόν του, καὶ εἰς τὰς τόσας ἐλκυστικὰς ὑποσχέσεις ὁμολογῶ ὅτι ἤρχισα *κάπως* νὰ κλονίζωμαι. Μάλιστα εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ μ' ἔπειθεν ἐντελῶς νὰ διατρέξω τὸ ἀπὸ τῶν Χαυτείων μέχρι τῶν προπόδων τοῦ Λυκαβητοῦ διάστημα, ἐὰν ἐδύνατο νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνὴν εἰς τόνον ἐνθουσιαστικώτερον. Ἀλλὰ μόνον οἱ ὀφθαλμοὶ του ἤμικλείοντο ἐν ἐκφράσει πονηροῦ, ὅταν ὠμίλει περὶ τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου *κάτι τι*, ἐν ᾧ ἡ φωνὴ του ἐξηκολούθει ἀντηχοῦσα βαρεῖα ὡς πάντοτε καὶ μονότονος, ἐξηκολούθουν δὲ καὶ ἐγὼ ἐπιμένων εἰς τὴν ἄρνησίν μου.

« Πάρε μίαν ἄμαξαν, νὰ πᾶμε.

— Ἄμαξα; μὴ γένοιτο. παιδί μου!

— Αἶ, καλὰ. Τότε πηγαίνω τῆς κυρίας Α. καὶ τελειώνει.

— Ἀπὸ ἐκεῖνο ὅμως τὸ ἄλλο πρᾶγμα δὲν ἔχει ἡ κυρία Α. »

Μόλις ὁ φίλος μου εἶχε προφέρει αὐτὰς τὰς λέξεις, ἠνοιχθῇ ἡ βαρεῖα ὑαλόφρακτος θύρα τοῦ ἐστιατορίου καὶ εἰσῆλθε νεᾶνις, ἄγνωστος καὶ προφανῶς ξένη, συνοδευομένη ὑπὸ γηραιοῦ τινος κυρίου.

Παράδοξος μὲ κατέλαθε συγκίνησις εἰς τὴν ἀπρόοπτον ταύτην ἐμφάνισιν. Εἴλκυσεν εἰς ἄκρον τὴν προσοχὴν μου καὶ τὴν περιεργίαν, ὅχι μόνον ἡ νεαρὰ καὶ προκλητικὴ καλλονή, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκτακτὸς τύπος τῆς γυναικὸς τὸν ὁποῖον πρώτην φορὰν μοὶ ἐδίδετο ἀφορμὴ νὰ θαυμάσω. Διὰ τοῦτο, ἅμα τὴν εἶδα βαίνουσάν πρὸς μίαν τράπεζαν μὲ σκοπὸν νὰ καθήσῃ, συνέλαβον ἀκαριαίως τὴν ἀπόφασιν, ἂν καὶ χορτασμένος, νὰ παρατείνω ὅσον ἦτο δυνατόν τὸ δεῖπνόν μου, — πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὔτε τὸν σύντροφόν μου ἴσως δυσχερᾶται. Καὶ δὲν ἐξέφραζε μὲν οὐδεμίαν συγκίνησιν τὸ πρόσωπόν του, κατὰ τὸ σῆνθες· ἀλλ' ἔβλεπον τοὺς μικροὺς τοῦ ὀφθαλμοῦς ἐκτοξεύοντας πύρινα βλέμματα, ὑπὸ τὸ ὑποκύανον νέφος τοῦ καπνοῦ. Καὶ αὐτὸς ὁ νεαρὸς ὑπηρέτης μὲ τὸ λευκὸν μάκτρον ἐπ' ὤμου, ὅστις ἐπλησίασεν ὑποκλινῆς νὰ λάβῃ τὰς διαταγὰς τῶν ξένων, ἐγένετο καταπόρφυρος ἐκ ταραχῆς προφανοῦς.

Ἡ νεᾶνις ἐφαίνετο ὥσπερ δεκαεπταετής. Μελαγχροινὴ, εὐτραφής, μὲ τὴν ἐβενίνην θυσσανώδη κόμην, μὲ τοὺς μέλανας βελουδωτοὺς ὀφθαλμούς μὲ τὸ προτεταμένον στῆθος, μὲ τὴν ἡδυπαθῆ ἔκφρασιν τῆς φυσιογνωμίας, μὲ τὴν φλόγα τοῦ βλέμματος, ἠλέγχετο εὐθὺς ἐκ πρώτης ὀψεως θερμὴ Ἀνατολίτις. Ὡς ἐκάθησεν ἐκεῖ πλαγίως καὶ ἀπέναντί μου, ἡ ὥς θὰ ἔλεγέ τις ἐπὶ τὸ γεωγραφι-

κώτερον, βορειοανατολικῶς, ἐδυνάμην νὰ τὴν παρατηρῶ ἐξίσου καὶ κατὰ μέτωπον καὶ κατὰ κρόταφον. Ἡ κατατομὴ της, ἐπιβαλλούσης ἐντελείας, ἀνεδείκνυε τὸ παχὺ βύσσινον αὐτῆς χεῖλος καὶ τὰς μακράς της τοξοειδεῖς βλεφαρίδας· ὅταν δ' ἐστρέφετο πρὸς με, με τὴν ἐξαισίαν ἐκείνην ἰταμότητα, με τὸ διαρκὲς μελιτωδὲς μειδίαμα, ἐξήστραπτον ἐν στιλπνῇ λευκότητι οἱ μεγάλοι αὐτῆς ὀδόντες ἀντιτιθέμενοι θυμωσίως πρὸς τοῦ χεῖλους καὶ τοῦ προσώπου τὸ ἄμαυρόν. Ἦτο, ἥ μοι ἐφαίνετο, θελκτικώτατα ἐνδεδυμένη. Ἐκτὸς τῆς βραχείας, τῆς προδοτίδος ἐσθῆτος, ἐν περικόρμιον με μελανόλευκα τετράγωνα, περιτφίγγον ὥστε μέχρι διαρρήξεως τὰ ἄφθονα στήθη, δὲν εἰζεύρω τί ἐνέπνεεν ἡδυπαθές. Εἰς τὸ ὑποτραπέζιον ἡμίφως, διέκρινα δύο ὑποδημάτια διεσταυρωμένα, καὶ δύο κνήμας εὐτραφεῖς ἐντὸς ἐρυθρῶν περικνημίδων, ἀποσπώσας στεναγμούς. . .

Ἡ θεὰ τοῦ ἀπαραιμίλλου τούτου θήλεος μοῦ ἐξήραινε τὸν λάρυγγα, ὥστ' ἐμάττων τοὺς βλωμούς μου ἄνευ σιέλου, με κίνδυνον προφανῇ δυσπεψίας. Μία λέξις μοῦ ἤρχετο συχνὰ καὶ τὴν ἐξεστόμιζα σιγηλὴν ὡς στεναγμὸν πρὸς τὸν φίλον μου: *Ὁδάλισκη!* Τόσον ὀρεκτικῇ, τόσῳ δροτερά, καυμία, νομίζω, δὲν θὰ ἦτο ἐκ τῶν περημισμένων γεωργικῶν, κίρκισίων ἢ συμυναίων παρθένων, τῶν ἐγκλείστων εἰς τὰ χαρέμια τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μοὶ ἐφαίνετο ὠραία, ὡς ἡ δεσμὴς τῶν ὑκίνθων τὴν ὁποίαν ἔφερεν ἐπὶ τοῦ στήθους, ὡς ἐν ἄσμα ἐκ τῶν *Ἀνατολικῶν* τοῦ Οὐγγώ, ὡς μία ἰδέα τοῦ Σααδῆ. . .

Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ τὴν ἀκούσῃ κανεὶς ὁμιλοῦσαν πρὸς τὸν παρ' αὐτῇ κύριον, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἦτο πατήρ της. Τῇ ὁμοιάζε παραδόξως, ἐν ᾧ δὲν ἦτο καθόλου ὠραῖος. Εἶχεν ἔκφρασιν ἀγρίαν, ἀπαίσιον τὸ πρόσωπόν του, τὸ βαθὺ μελαγχροινόν, με τὴν μακρὰν πολιὰν γενειάδα καὶ τοὺς παχεῖς μύστακας, με τὰς πυκνάς ὀφθῆς καὶ τοὺς ἀστραπηβόλους ὀφθαλμούς, ὡς ληστοῦ. Ἄλλ' ὑπῆρχε τι τὸ καταπληκτικῶς ὅμοιον μεταξύ των, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδυνάμην νὰ καθορίσω. Ἡ κόρη ἐφαίνετο ὡς ἡ τελειοποίησις, ἡ ἐξιδανίκευσις τῶν πατρικῶν χαρακτήρων. Καὶ ἰδοὺ πῶς δύο ἀνόμοια πρόγματα, ἐν ἄσχημον καὶ ἐν ὠραῖον, ἐν ἀβρὸν καὶ ἐν τραχύ, δύνανται νὰ ὁμοιάζωσι τόσῳ καὶ πῶς δύνανται νὰ συγκριθῇ εἰς ληστής πρὸς μίαν ἰδέαν τοῦ Σααδῆ.

« Ἀπὸ ποῦ λὲς νᾶνε αὐτὸ τὸ κορίτσι; » ἠρώτησα τὸν φίλον μου.

« Ἀμ αὐτὴ φαίνεται ἀπὸ τὰ μέρη τὰ δικὰ μας. Μυρίζει ἀνατολὴ χίλια μίλια. Βλέπεις ἀμέσως τὴν γυναῖκα ποῦ εἶνε καθαυτὸ πλάσμενὴ γιὰ ἔρωτα καὶ γιὰ τίποτ' ἄλλο. Εἶδα ἐγὼ τέτοιες! . .

— Αὐτὴ τῇ στιγμῇ, νὰ σου πῶ, εἶμαι καὶ ἐγὼ με τὴ γνώμη σου. Ἡ γυναῖκα μόνον γιὰ ἔρωτα ἔγεινε. . .

— Καί τί; μήπως αὐτὴ εἶνε ἰδέα δική μας, δηλαδή τῶν ἀνατολιτῶν; Θυμᾶσαι τί λέγει ὁ Λέσιγκ; Γυναῖκα ἢ ὁποία σκέπτεται, ἢ ὁποία φιλοσοφεῖ, μοιάζει μὲ ἄνδρα ποῦ φκιασιδόνεται... Γιὰ φαντάσου ἄξαφνα αὐτὸ τὸ κορίτσι ἀνεπτυγμένον, μὲ γνώσεις καὶ μὲ ἰδέας. Δὲν θὰ χάσης ἀμέσως ὅλον τὸ γόητρον; Αὐτὴ, φίλε μου, δὲν εἶνε, καὶ δὲν πρέπει νὰ ᾔνε, παρὰ ἓνα κομμάτι σαρκὸς πρώτης ποιότητος, μὲ ὀλίγας ἰδέας αὐτομάτους καὶ μὲ τὰς ἀναγκαίας κινήσεις, διὰ νὰ σου προσφέρῃ ὅσῳ τὸ δυνατόν περισσotέραν ἡδονήν. Νὰ ζῇ μόνον, καὶ αὐτὸ ἀρκεῖ. Τῇ φιλοσοφίᾳ τί τὴν θέλεις ἐδῶ. Ἀκουσε μιὰ παράδοξην ἰδέα ποῦ ἔχω: Ἡ γυναῖκα ἐπλάσθη διὰ νὰ διασκεδάξῃ ὁ ἄνδρας, νὰ λησμονῇ κάθε σκέψιν στὸν ἔρωτά της. Ἀμα λοιπὸν τὴν βρίσκει μὲ πάρα πολλές ἰδέες, μὲ λεπτότητες, μὲ αἰσθήματα, ξεύρω γῶ... δὲν μου φαίνεται ὅτι εἰμπορεῖ νὰπολαύσῃ καθαρὸ καὶ μόνο τὸν ἔρωτά της. Ὁ ἔρως εἶνε φαγὶ ποῦ τρώγεται μονάχῳ· ἅμα τὸ ἀνακατώσης μὲ τίποτ' ἄλλο, πρὸ πάντων μὲ φιλοσοφίᾳ, δὲν ἀξίζει τίποτα. Τί νὰ σου πῶ τὴν θέλω τὴν γυναῖκα ὡραίαν, τρυφερὰν σὰν κι' αὐτὴν, ἀλλή... ξύλο-κούτσουρο, σὰν κι' αὐτὴν πάλι...

— Λές νὰ ᾔνε ξύλο-κούτσουρο, καυμένη;

— Βεβαιότατα. Ἡ γυναῖκες αὐτές δὲ μαθαίνουν παρὰ χορῶ, τραγοῦδια καὶ λίγα, πολὺ λίγα γραμματάκια. ὅσα ἀρκοῦν διὰ τὸν ἔρωτα. Ἐπειτα νὰ σου πῶ »

Ἀλλὰ τὸν ἄφησα νὰ μου λέγῃ γωρὶς νὰ προσέχω· διότι αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν με εἴλκυε διόλου ἡ συζήτησις, ἀφ' οὗ μὲ εἴλκυε τόσον ἡ ἀπέναντί μου μελαγχροινή. Ἐν ᾧ ἐξηκολούθουν νὰ τοῶγω, τὰ λαθραῖά μου βλέμματα ἐστρέφοντο συχνὰ πρὸς αὐτήν. Μ' ἐπολιόρχουν καὶ με κατετάρασσον σκέψεις ἡδυπαθεῖς, φρικιάσεις καὶ φαντασίαι σατανικαί. Ἦκουον τὸν γέλωτά της φαιδρὸν καὶ τὴν φωνὴν της γλυκεῖαν, ὡς μελωδία ἀνατολική. Μ' ἐμάγευσεν ὁλοὲν περισσότερον τὸ βύσσινον χεῖλός της μὲ τὴν διαφαινομένην σειρὰν τῶν ὀδόντων, προκαλοῦν πληθὺν φιλημάτων τρελῶν. Ἐτρωγε μὲ χάριν πτηνοῦ. Τὸ περίφητον ἐστιατόριον μὲ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς κίονας μὲ τὰς λευκὰς σφαῖρας τῶν λαμπτήρων, μὲ τὸ βαρὺ ἄρωμα τὸ ὁποῖον ἀπέπνεεν ἀπὸ τῆς εἰσόδου της, παρίστατο ἐν τῇ συγκεχυμένῃ μου διανοίᾳ ὡς στοὰ μυστηριώδους σεραγίου. Ὁ δὲ παρ' αὐτῇ ἀγριωπὸς ἄνθρωπος, ὁ συνέχων ἐνίοτε τοῦ· ὀφθαλμούς μου, μοὶ ἐνέπνεε φόβον ὅχι πατρὸς ἀλλὰ — τολμῶ νὰ το εἶπω — ἀρχιευνούχου . . .

Ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισα νὰ τελειώσω τὸ παραταθὲν δεῖπνόν μου, καὶ ἔλαβον τὸ τουρκικὸν σιγαρέτον, τὸ ὁποῖον μοὶ προσέφερεν ὁ φίλος μου. Ἐν ᾧ ἐπλησίαζα ἐν πυρεῖον νὰ το ἀνάψω, παρετήρησα

ὅτι ἡ χεὶρ μου ἔτρεμε. Πρώτην φοράν μου ἔκαμνε τόσην ἐντύπωσιν ἡ θεὰ γυναικός.

Τὸ δεῖπνόν της ὑπῆρξε βραχὺ τὴν διάρκειαν καὶ χαρακτηριστικὸν τὴν ἐκλογὴν: Στρεΐδια Καλλιπόλεως· πιλάφι τουρδικόν· ντολμάδες τουρτικοί· χαλβᾶς τουρδικός... Δὲν ἤξεύρω πῶς καὶ διατί ἐνεθυμήθην εὐθὺς τὸν βύρσινον σάκκον τῆς μὲς Μαριάννας Σίμονος εἰς τὸν Βασιλέα τῶν Βουνῶν τοῦ About, — ὅστις περιεῖχε μικρὰν σκευοθήκην ἀγγλικήν, φιᾶλην ἄλατος ἀγγλικοῦ, πυξίδα τροχίσκων μέντας ἀγγλικῶν καὶ ἑκατὸν τόσα φράγκα... ἀγγλικά.

Αἴφνης μου ἦλθε μία ἰδέα. Ἐστράφην πρὸς τὸν φίλον μου καὶ τῷ εἶπον:

«Εὐρεῖς τί; θά τιν ἄκολουθήσω, νὰ ἰδῶ ποῦ κάθεται.

— Καλὰ θὰ κάνης· πᾶμε, σὲ συνοδεύω

— Ἄ, εἶσαι πολὺ καλός.» τῷ εἶπον ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ του.

Ἐλησμόνησα καὶ τὴν κόπωσίν μου καὶ τὴν ἀδιαθεσίαν μου καὶ τὴν κυρίαν Α. καὶ τὰς προσκλήσεις τοῦ φίλου μου. Ἠγέρθην νὰ φύγω, μὲ τὴν ἰδέαν νὰ τιν περιμείνω ἔξω. Ἀλλ' ἠγέρθη εὐθὺς ἀμέσως καὶ ἐκεῖνη μετὰ τοῦ πατρός της, ἐξήλθομεν δὲ καὶ οἱ τέσσαρες σχεδὸν συγχρόνως.

Β'.

Ἐξω ἡ πανσέληνος ἐφώτιζεν ἡρέμα τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ σαπφειρίνου οὐρανοῦ. Ἡ ὁδὸς Σταδίου κατηυγάζετο ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον, ὡς δι' ὑπερμεγέθους ἡλεκτρικοῦ λαμπτήρος. Ἐλαμπον τὰ εὐρέα πεζοδρόμιά της, μὲ τὴν σειρὰν τῶν δενδρουλλίων καὶ τῶν ἐσθεςμένων φανῶν, καὶ ἐξωραΐζοντο αἱ λευκαὶ οἰκοδομαὶ της, ὡς μέγαρα φαντασίας. Ὀλίγοι ἦσαν οἱ διαβάται καὶ πολλὴ ἡ ἐρημία τῆς θεσπεσίας νυκτός.

Ἐκεῖνη ἐβάδιζεν ὀλίγα βήματα πρὸ ἡμῶν, παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ πατρός της. Ἦτο μεγαλοπρεπὲς τὸ παράστημά της καὶ ὑπερήφανον μετὰ χάριτος τὸ βῆμά της. Ἐκράτει ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν, ἡμιοστραμμένην ὡς ἐν στάσει φωτογραφίας. Ἀνεδείκνυτο προπετὲς τὸ στήθος της, τοῦ ὁποῦ ἐβλεπον ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου προεξέχουσιν τὴν σκιάν. Ἐστράφη ἅπαξ καὶ μᾶς εἶδεν ἀκολουθοῦντας. Μετ' ὀλίγα βήματα ἐστράφη καὶ πάλιν. Τώρα ἀπηύθυνε πρὸς ἐμὲ ἐν βλέμμα καὶ ἐν μειδίαμα, λαμπρότερα τοῦ σεληναίου φωτός. Σύμπτωσις ἦτο, ἢ μήπως ἡ προσήλωσίς μου τῇ ἐκίνησε τὴν προσοχήν; Δὲν εἰξεύρω· ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἂν αἴφνης ἦσθάνετο

τὴν ὄρεξιν νὰ στραφῇ καὶ ἐκ τρίτου, ἐγὼ δὲν θὰ εἶχον τόρα νοῦν νὰ γράφω τὴν ἱστορίαν της. . .

«Ἡ μητέρα της βέβαια θὰ ἦνε Ἀρμένισσα,» μοὶ ἔλεγεν ἐν τούτοις ὁ φίλος μου. «Τὸ ἐννοῶ ἀπὸ τὸ χεῖλός της καὶ ἀπὸ τὴ μύτη. Ὁ πατέρας της ὅμως εἶνε Σμυρναῖος.

— Πῶς τὸ ξεύρεις ;

— Σ' αὐτὰ τὰ μικρὰ πράγματα δὲν ἀπατῶμαι. Τὸ βλέπεις αὐτὸ τὸ ἐπανωφόρι ποῦ φορεῖ; Μπορῶ νὰ σοῦ 'πῶ ἀπὸ ποῖο δρόμο καὶ ἀπὸ ποῖο κατάστημα τῆς Σμύρνης τὸ 'πῆρε. Γκρι μὲ μαῦρες σειρές. . . εἶχα κ' ἐγὼ ἀπὸ 'κεῖ ἐν' ἀπαράλλαχτο.

— Ἄν φορῇς λοιπὸν καπέλλο ἀπὸ τὸ Παρίσι, θὰ 'πῇ ὅτι εἶσαι παρισινός ;

— Εἶσαι ζῶον, φίλε μου. Ἄμα σοῦ λέγω καὶ τι μὲ πεποίθησιν, δὲν πρέπει νὰ μου ἀντιλέγῃς. Δέν το ἐννοῶ μόνον ἀπὸ τὸ ἐπανωφόρι ὅτι εἶνε Σμυρναῖος· ξεύρω, βλέπεις, καὶ τὸν τόπον. . .

— Τί μὲ μέλει ! Ἐγὼ βλέπω πῶς εἶνε πάρα πολὺ ὠραία αὕτη ἡ Ὀδαλίσκη καὶ κοντεύει νὰ μου σηκώσῃ τὸ νοῦ.

— Ὅχι, δὲ καὶ τόσον ὠραία ! Νὰ ἰδῇς γυναῖκες ἀπὸ τέτοια ράτσα, ποῦ νὰ μὴν πιστεύῃς τὰ μάτια σου. Ὅχι, ὄχι· αὕτη δὲν εἶνε ἀπὸ κεῖνες ποῦ ξεύρω 'γώ. . .»

Κατὰ τῆς γνώμης τοῦ φίλου μου διεμαρτύρετο ἀντ' ἐμοῦ ὁ ἡχηρὸς στεναγμός, τὸν ὁποῖον μοὶ ἀπέσπων εἰς ἕκαστον βλέμμα αἱ γλαφυραὶ κνῆμαι τῆς ὠραίας, διαφαινόμεναι ὑπὸ τὴν βραχεῖαν τὴν προδότιδα ἐσθῆτα.

«Καὶ πῶς νὰ την λένε ἄρά γε ;» ἠρώτησα μετὰ μικρὰν σιγὴν.

«Αὐτὸ πειὰ τὸ ἀφίνω στὴ φαντασίᾳ σου. Δόσε της ὅ,τι ὄνομα σοῦ φαίνεται καταλληλότερον. Θέλεις νὰ την πῇς Ἀιδά, Φατμέ, Εἰσέ, Ζενή. . .

— Ὅχι, ὄχι ! Ζαῖρα θὰ την 'πῶ. Αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς μοιάζει καλλίτερα.

— Τὸ θυμᾶσαι ἀπὸ τὸ δράμα τοῦ Βολταίρου ;

— Ὅχι.

— Ἀπὸ τὸ μελόδραμα. . .

— Ὅχι, Ζαῖρα ἔλεγον μὲν χανούμισσα, ποῦ μοῦ διηγεῖτο ἡ μητέρα μου πολλὰς φορὰς τὴν ἱστορίαν της, σὰν ἦμουν μικρός.»

Ἐσιωπήσαμεν. Ὅπισθεν τῆς Ζαῖρας, εὐρισχόμεθα εἰσέτι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου. Ὁ φίλος μου μὲ τὸ βραχὺ του νωχελὲς βῆμα καὶ τοὺς μικροὺς του ὀφθαλμούς, ἐξηκολούθει ἐκπέμπων συχνὰ νέφη καπνοῦ καὶ ὑπομειδιῶν, ὡς ὅταν κατέστρωνε πονηρόν τι σχέδιον. Ἐρριψοκινδύνευσα νὰ τὸν ἐρωτήσω τί σκέπτεται· ἀλλὰ προσέκοψα κατὰ τῆς σιγῆς του, ἔτι μᾶλλον ὑπόπτου. Δὲν ἐπανε-

λαβον ἀνωφελῶς τὴν ἐρώτησιν, γνωρίζων ἐκ πείρας μακρᾶς τὴν ἀραβικὴν του ἐπιμονήν. Δυσηρεστημένος ὀλίγον, ὅπως πάντοτε ὁσάκις ἐρωτῶ καὶ δὲν μου ἀπαντοῦν, ἤρξεσθην καὶ ἐγὼ νὰ σιωπήσω, ὡς εἰς ἄφωνον βεβυθισμένος ἔκστασιν. Φωταυγῆς καὶ χλιαρὰ καὶ πλήρης ἐλαφροῦ ἀρώματος ἦτο ἡ ἀτμόσφαιρα. Αὕτη ἴσως θὰ ἐπέδρασεν ἐπ' ἐμοῦ ὅταν μετ' ὀλίγον ἤρχισα νὰ τερετίζω μεταξὺ τῶν ὀδόντων ἐν μέλος ἡδυπαθὲς ὡς αἱ σκέψεις μου, βραδὺ ὡς τὸ βῆμά μου, ἀποπνέον ἀνατολικὴν χάριν, ὡς ἡ Ζαΐρα, καὶ ἐπὶ στίχων-πιστεύσατέ το ὅχι πολὺ ἀκαταλλήλων τῇ περιστάσει :

*Ἀμὰρ κουζούμ, ἀμὰρ γιαβρούμ, κάρε, χανούμ, ρισάφι.
Οὐτε καλέμι οὐλεμᾶ τὸ ντέρτι μου δὲν γράφει.*

Ἀλλὰ διεκόπην, ὠθήσας αἰφνης διὰ τοῦ ποδὸς λευκόν τι μαλαχὸν ἀντικείμενον, ἀναπηδῆσαν ὀλίγα βήματα μακράν μου ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου. Ἐκυψα καὶ τὸ ἀνέλαβον. Βαλάντιον μὲ λίρας τουρκικὰς ἂν εὕρισκον, δὲν θὰ ἔχαιρον τόσον,—ἄφ' οὗ μάλιστα θὰ ὑπεχρεοῦμην νὰ ζητήσω τὸν κύριόν του. . . Ἦτο ἡ ἐξ ὑακίνθων δεσμὴς, ἡ πρὸ ὀλίγου ἀναπαυομένη ἐπὶ τοῦ στήθους της. Ὡ τὰ ὠραῖα, ὦ τὰ γαπητὰ, ὦ τὰ ἡγιασμένα μου ἄνθη, μὲ τὴν μεθύουσαν ὡς τὸν Ἑρώτα ὁσμὴν των, μὲ τὰ ὠχρόλευκα πέταλά των, ὡς μέτωπον μελανοφθάλμου χανουμίσσης! . . Τ' ἀπετίναξα, τὰ ὠσφράνθην, τὰ ἐφίλησα καὶ τὰ ἐνέθηκα μετὰ στοργῆς εἰς τὸν κόλπον μου. Ἀχ, τίς οἶδε μὴ δὲν ἦτο προμελετημένη ἡ ἀπροσεξία τῆς Ζαΐρας;

Ἐστράφην νάναχοινώσω τὴν ὑπόνοιαν ταύτην πρὸς τὸν φίλον μου, ἀλλὰ μὲ ἀνεχαίτισε τὸ μειδιάμά του. Μοὶ ἐφάνη ὅτι εἰρωνεύετο τὴν πρὸς τὴν ἀνθοδέσμην λατρείαν μου καὶ ἤμην ἑτοιμος νὰ διαμαρτυρηθῶ, ὅτε νέον συμβᾶν μετέλλαξεν αἰφνιδίως τὰς προθέσεις μου. Νεαρός τις κύριος, ἐρχόμενος ἀντιμέτωπος, ἐσταμάτησε τὴν Ζαΐραν καὶ τὸν πατέρα της. Ἦρχισαν νὰ ὑποκλίνωνται καὶ νὰ ανταλλάσσωσι φιλοφρονήσεις μεγαλοφώνως. Αἱ ποικίλαι φωναὶ των, καὶ αἱ τρεῖς συναντηχοῦσαι μετὰ γελώτων ἐν τῇ σιγῇ τῆς ὁδοῦ, ἀπετέλουν παιδρὰν συναυλίαν. Προσεπάθουν ἀκόμη νὰ διακρίνω τίς ἦτο ὁ ἀνέλπιστος αὐτὸς φίλος τῆς Ζαΐρας, ὅταν ὁ ἰδικὸς μου ἔλυσε τὴν σιγὴν θριαμβευτικώτατα. Καὶ ἦτο μὲν πάντοτε ἡ αὐτὴ τῆς φωνῆς του ἡ ἔντασις, ἀλλ' ὁμιλῶν τὸρα μοῦ ἔθλιβε καὶ τὸν βραχίονα :

« Βλέπεις ; βλέπεις ; Ὅταν σοῦ ἔλεγα ὅτι εἶνε ἀπὸ τὴν Σμύρνη δὲν τὸ ἐπίστευες ! νά, βλέπε τα τὸρα. Αὐτὸν τὸν κύριον πού τους ἐσταμάτησε, τὸν γνωρίζω !

— Καὶ σάν τον γνωρίζεις ;

— Εἶνε Σμυρναῖος !

— Καλά, ἀδελφέ, σέ πιστεύω . . . »

Καὶ χωρὶς νὰ πιστεύω ἀκόμη ἐσιώπησα, διότι ἐπλησιάσαμεν ἄρκετὰ τὸν ὅμιλον καὶ ἤκούομεν εὐκρινῶς τὴν φωνὴν τῆς Ζαΐρας :

« Ἄν θέλετε τίποτα γιὰ τὴν Ἀλεξάνδρεια, θὰ ἐπιφορτισθῶμεν πολὺ εὐχαρίστως. Φεύγουμε αὔριο τὸ πρωτὶ στὰς ἐννέα μὲ τοῦ Κεδιβιέ, ἐκτὸς ἄν . . . »

Δὲν ἐδυνήθην νὰκούσω τὸ ἄν τοῦτο καὶ νὰ κρίνω πόσον ἦτο βάσιμον καὶ παρήγορον. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶχομεν ἤδη προσπεράσει καὶ μακρυνθῇ, μὲ κατέστησε κωφὸν καὶ ἡ συγκίνησις. Μάλιστα, συνεκινήθην εἰς τὸ ἀπρόοπτον. Τίς οἶδεν ! Ἀπὸ ὀλίγων ἤδη στιγμῶν, πολλὰ θανέπλαστα ὄνειρα εἰς τὴν συνάντησιν τῆς νεάνιδος, καὶ πολλὰ θὰ ἤλπισ' ἀκουσίως μου ἐκ τοῦ βλέμματός της, ὥστε νὰ με συγκλονίσῃ ἡ ταχεῖα αὕτη λύσις, ἡ οἰκτρὰ διάψευσις ! . . Ἦσθάνθην κατ' ἀρχὰς ὡς νὰ ἡραιώθῃ αἴφνης ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ νὰ ἐκινδύνευσον ἐξ ἀσφυξίας· κατόπιν ἐν ψυχρὸν αἶσθημα μὲ παρέλυσεν, ὡς εἰς ὅλας μου τὰς ἀπογοητεύσεις. Θὰ ἔφευγεν αὔριον . . καὶ νὰ το ἀκούω ἀπ' αὐτῶν τῶν βυσσίνων χειλέων της, καθ' ὧν ὠνειρευόμην νὰ ἐπιπέσω διὰ φιλημάτων ! Τί κρῖμα . . καὶ τὸ ἄν της νὰ μὴ το ἀκούσω, καὶ ὁ φίλος μου ἀνάλγητος νὰ ἐξακολουθῇ τὸ αὐτὸ πονηρὸν μειδίαμα ! . .

Μετ' ὀλίγον πατήρ καὶ θυγάτηρ ἐβάδιζον πάλιν ἔμπροσθέν μας, καὶ ἡμεῖς ἠκολουθοῦμεν. Οὕτω διήλθομεν τὴν ὁδὸν Σταδίου καὶ ἐκάμψαμεν τὴν ὁδὸν Μουσῶν. Ἐδῶ εὕρισκετο ἡ κατηραμένη οἰκία, ἥτις θὰ μου ἀπέκρυπτε διὰ παντὸς τὴν ὥραίαν μου. Τὴν εἶδον ὑπερβαίνουσαν τὴν φλιὰν τῆς θύρας διὰ φαίδροῦ πηδηχτικοῦ βήματος, ἀλλὰ χωρὶς νὰ στρέψῃ ὀπίσω τὴν κεφαλὴν . . Ἐχάθη. Φεῦ ! καὶ αὔριον τὸ πρωτὶ διὰ τοῦ Κεδιβιέ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ! .

Ἄλλος ἀπὸ ἐμὲ θὰ κατήρχετο εἰς Πειραιᾶ, καὶ θὰ τὴν παρηκολούθει τοῦλάχιστον μέχρι τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἄλλ' ἐγὼ ἡσθάνομην τὸν στιγμιαῖον ἔρωτά μου σβεννύμενον, ἀφ' οὗ ἀπέλιπε πᾶσα ἐλπίς. Τί θὰ ἐκέρδιζον, ἂν παρέτεινον τὴν καταδίωξιν ; Ὑπεσχέθην κατ' ἑμαυτὸν ὅτι πρὸς τὸ παρὸν θὰ μοι ἤρκει ἡ ἀνθοδέσμη της, τὸ βλέμμα της, τὸ μειδίαμά της, ἡ πρώτη καὶ τελευταία αὕτη συνάντησις — μάγος ὡς ὀπτασία. Ἡ ἀνάμνησις τῆς Ζαΐρας θὰ μοι ἦτο εἰς τὸ ἐξῆς ἐκ τῶν γλυκυτέρων. Ἐπειτα τίς εἰξεύρει ἂν δὲν θὰ τὴν ἐπανάβλεπον καμμίαν ἡμέραν ὑπὸ νέους οἰωνούς, ὑπὸ νέας ἐλπίδας ; Εἰς τοιαύτας περιστάσεις γίνομαι ὀλίγον Ὀσμανλῆς καὶ πιστεύω εἰς τὸ πεπρωμένον.

Γ'.

« Αἶ, καὶ τώρα ; »

Ἡ ἐρώτησις αὕτη τοῦ φίλου μου μ' ἐπανεφέρεν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐνεθυμήθην ἀμέσως τὸ τέτον τῆς κυρίας Α.· καὶ τὸ *καὶ τι ἄλλο*, τὸ ὁποῖον μοὶ ὑπέσχετο αὐτὸς ἂν μετέβαινον εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἐν ᾧ σημείῳ εὐρισκόμεθα τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἣ ἐκλογὴ ἦτο ὀλίγον δυσχερὴς καὶ ἐδίσταζα μετέωρος.

« Χμ ! καὶ τώρα ; . . ξεύρω κ' ἐγώ ;

— Μὰ ἂν ἦσαι κουρασμένος, καθὼς μοῦ ἔλεγες, εἶνε ἀνοησία νὰ ἐπιστρέψῃς πάλιν εἰς τῆς κυρίας Α.· εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ὀμονοίας. Δυὸ φορές περὶ κοντὰ εἶνε τὸ σπίτι ποῦ κάθουμαι. Νὰ θὰ πάρουμε τὸν δρόμον αὐτὸν ἀπέναντι ἀπὸ τοῦ Γιαννοπούλου· πάει ὁλω ἴσα ἀπάνω καὶ θὰ βρεθοῦμε μπροστὰ στὴν πόρτα . . . » Ἐλα, ἔλα ! τί κοντοστέκεσαι ; δὲν ἔχεις πλέον λόγον ἀρνήσεως. »

Δὲν εἶχον τῷ ὄντι. Ἀνεγνώρισα τὴν ὀρθὴν σκέψιν τοῦ φίλου καὶ τον ἠκολούθησα πρὸς τὴν ὁδὸν Λυκαβητοῦ, ἄνευ ἀντιρρήσεως.

« Τί καλὰ ποῦ ἦλθαν ἔτσι τὰ πράγματα ! » μοὶ ἔλεγεν. « Εἶχα τύχην ἔκτακτον ἀπόψε. Νὰ ἰδῆς τὴν Ζαΐραν, νὰ σου κάμῃ τόσῃ ἐντύπωσιν, νὰ τὴν ἀκολουθήσῃς εἰς τὸ σπίτι της, νὰ φεύγῃ αὐριο γὰρ τὴν Ἀλεξάνδρεια . . .

— Αἶ ! καὶ τί σχέσιν ἔχουν αὐτὰ μὲ τὴν τύχην σου ;

— Ἐχω ἓνα σχέδιο, εἰς τὸ ὁποῖον συντείνουν ὅλ' αὐτά.

— Σχέδιο γὰρ μένα ;

— Γὰρ σένα βέβαια, γὰρ τὸ *καὶ τι ποῦ* σοῦ ἔλεγα . . . »

Ἐκνισε τὴν περιεργίαν μου, χωρὶς νὰ τὴν ἱκανοποιήσῃ. Κατὰ τῆς σιωπῆς του ἐξεδικήθην σιωπῶν καὶ ἐγὼ καὶ ὁσφραινόμενος τὴν ἐξ ὑακίνθων ἀνθοδέσμην.

Εἰς τὸ τέλος τῆς ἀνωφεροῦς ὁδοῦ, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου καὶ πλησίον τῆς οἰκίας, μόλις ὁ φίλος μου εὗρέθη εἰς ἀνοικτὸν αέρα, κατελήφθη αἰφνιδίως ὑπὸ παραδόξου ὀρμῆς. Ἦρχισε νὰ τρέχῃ.

« Αἶ, ποῦ πηγαίνεις ; » τῷ ἐφώναξα ἑκπληκτος.

« Τρέχα καὶ σὺ νὰ ἰδοῦμε θά με φθάσῃς ;

— Ἐγὼ νὰ βγῶ μαζί σου μὲ τέτοια κούρασι ; ἄς νὰ μὴ ! »

Καὶ κουρασμένος ἂν δὲν ἦμην, θάπείχον πάσης ἀποπειράς. Ἐγὼ νὰ παραβληθῶ πρὸς τὸν χαλύβδινον ἐκεῖνον καὶ ἡσκημένον πεζοπόρον. Ἄν ἡθικῶς τρέχω - κατὰ παλαιὰν ἔξιν - περισσότερον ἴσως τοῦ δέοντος καὶ παντὸς ἄλλου, ὑλικῶς ὅμως πρὸς ὀλίγους ὑψίσταμαι τὴν σύγκρισιν. Τοῦτο σκεπτόμενος ἐσταμάτησα καὶ περιωρίσθην νὰ τον παρακολουθῶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐπὶ

τοῦ σεληνοφωτίστου ἐδάφους ἐφ' οὗ διεγράφετο μαύρη ἡ σκιά του, ἔτρεχε ταχύς, ἀκράτητος. Προὔγῳρει ἐμπρὸς καὶ ἐπέστρεφε πάλιν ὀπίσω. Ὡς δρομεὺς εἶχε χάριν ἀμίμητον, θαυμασίαν. Προέβαλλε τὸ εὐρὺ στῆθος καὶ ἐκράτει ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν, ὡς ἵππος τῆς ἐρήμου. Ἐγὼ ἐκουράσθην νῆ τον βλέπω, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐκουράσθη νῆ τρέχη. Ὅταν ἐσταμάτησε, βαθμηδὸν ἐπιβραδύνων τὸν δρόμον, δὲν ἐδείκνυεν οὐδ' ἐλάχιστον σημεῖον κοπώσεως. Δὲν ἤσθμαινε τὰ πτερύγια τῆς ῥινός του ἀκίνητα· ἡ φωνή του ἐξήρχετο μετὰ τῆς αὐτῆς ἡρεμίας καὶ σταθερότητος. Μόνον αἱ παρειαὶ του ἐδάφησαν ὀλίγον ζωηρότερον.

« Τὶ ὥραϊο ποῦ εἶνε τὸ τρέξιμο! » μοὶ ἔλεγεν ἐν ᾧ εἰσηρχόμεθα εἰς τὴν οἰκίαν. « Σὺ δὲν τρέχεις; Ἐγὼ μὲν φορὰ παραβγῆκα μὲ ἀραπάδες σὴν Ἀλεξάνδρεια. Τὶ θαυμάσια ποῦ τρέχουν οἱ διαδόλου γυροῖ! Νομίζεις πῶς ἔχουν πτερὰ τὰ πέδιλά των, σὰν τοῦ Περσέως. Ἀλήθεια, ἀφίνουν ἐλεύθερο τὸ λαιμό τους. Γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ δὲν φορῶ ποτὲ ψηλὰ κολλάρα· μ' ἐμποδίζουν στὸ τρέξιμο. Μοῦ φαίνεται πῶς ἂν κλείσω ἐδῶ τὴν σφαγὴν τοῦ λαιμοῦ, δὲν μπορῶ οὔτε νᾶ περπατήσω... »

Τὸ δωμάτιον τοῦ φίλου μου δὲν ὠμοιάζε διόλου μὲ δωμάτιον φοιτητοῦ. Ἡ θέσις, ἡ θεά, ἡ ἔκτασις, τὸ ἐνοίκιον, ἡ ἐπίπλωσις, ἡ ὑπηρεσία, — ὅλα ἦσαν ἐξαιρετικὰ καὶ ἐξαιρετα. Ἐφ' ὅσον τῷ ἐξήτουν τὰς συνήθεις πληροφορίας ἀνεγνώριζον ὅτι ὁ μὴ φοβούμενος τὰς ἀποστάσεις, δύναται νᾶ εὕρῃ εὐτυχὲς δωμάτιον καὶ ἐν Ἀθήναις ἀκόμη. Ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅσον ἐξήταζον τὰ περὶ ἐμὲ ἀντικείμενα, νῆα ὅλως δι' ἐμέ, ἡσθάνομην μίαν ἐκπληξιν γεννωμένην καὶ ὀλοὲν ἐπιτεινομένην. Οὕτω βαθμηδὸν ἔφθασα εἰς σημεῖον νάνακράξω ἐν « Ὡ », τοῦ ὁποίου ἂν ἤθελον νᾶ παραστήσω ἐδῶ τὴν δύναμιν, θὰ ἐξήντλουν ὅλα τοῦ τυπογραφείου τὰ θαυμαστικά.

Ὅλα ἐκεῖ μέσα μοῦ ὑπενεθύμιζον τὴν χαῦνον καὶ φιλήδονον Ἀνατολήν, ὅλα... Μόνον μία ξηρὰ στρατιωτικὴ κλίνη ἐμαρτύρει τὴν δευτέραν τὴν σκληρὰν φύσιν τοῦ φίλου μου· ἀλλὰ καὶ πρὸ ταύτης ἡπλοῦτο τάπητες περσικὸς, μ' ἓνα ἐλέφαντα φορτηγὸν ζωηρῶς ἐζωγραφημένον, παχύς, γινώδης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐβυθίζοντο οἱ πόδες, ὡς ἐντὸς ἀθηναϊκοῦ βορβόρου, ἀλλ' ἄνευ ὑγρασίας. Ποικιλόχροα ἦσαν τὰ παραπετάσματα τῶν παραθύρων, ὡς παγόδας ἰνδικῆς. Χαμηλὸν διβάνιον μὲ παχὺ ἐμπέτασμα ἐκ πρασίνου δαμασκηνοῦ, παρέκειτο ὡς ἡ ἐνσάρκωσις τῆς νωχελείας. Παιδίσκη δεκαπενταετής, ἐξ ἐκείνων αἵτινες διεγείρουσι τὴν ἰδέαν κάλυκος δροσεροῦ, εἰςῆλθε καὶ ἤναψε δύο κηρία ἐπὶ παραδόξου κηροστάτου, εἰδούς ἐπταφώτου λυχνίας ἐβραϊκῆς. Ἐπὶ τοῦ γραφείου, πλήρης ποικίλων κομψοτεχνημάτων, ἐδέσποζεν ἐντὸς δίσκου σινικοῦ

τὸ ὑψηλὸν μελανοδοχεῖον, πιστὴ τις ἐκ χαλκοῦ ἀπομίμησις τοῦ Ὀβελίσκου τῆς Κλεοπάτρας, μὲ τὰ σφηνοειδῆ γράμματα.

« Τί ὠραῖο καλαμάρι !

— Καὶ εἶνε ἀπαράλλακτος ὁ ὀβελίσκος, ξεύρεις. Τὸ ἀγόρασα στὴν Ἀλεξάνδρεια πέντε μετζήτια, ἀλλὰ καὶ πέντε λίρες ἄν μου ᾔζητοῦσαν θὰ τῆς ἔδινα. Τὸν λατρεύω αὐτὸν τὸν γέροντα ὀβελίσκον. Ἔχω τόσας ἀναμνήσεις ! Πόσες φορές ἐγύρισα σ' αὐτὴ τὴ μικρὴ πλατεῖα . . πόσες φορές ἐκάθησα . . νὰ ἐδῶ ποῦ πηγαίνει ἡ μελάνη . . Ἐνα χρόνον ὁλόκληρον ἄρρωστος μὴ ἅ πορὰ δὲν θυμοῦμαι ἄλλο τίποτε παρὰ τὸν Ὀβελίσκο, ποῦ τὸν ἔβλεπα νύχτα—μέρα ἀπὸ τὸ παράθυρό μου. »

Δὲν κατώρθωσα νάνακαλύψω που νομικὰ βιβλία, ἂν καὶ ὁ φίλος μου ἦτο φοιτητὴς τῆς Νομικῆς. Πιθανῶς νὰ περιείχοντο εἰς τὰ βάθη τῶν δύο μεγάλων δερματίνων κιβωτίων· ἀλλ' ἡ μικρὰ του βιβλιοθήκη περιεῖχε μᾶλλον ψυχαγωγικὰ συγγράμματα, μυθιστορίας, περιηγήσεις, ἱστορικὰ καὶ φιλολογικὰ παντοῖα. Ἐπὶ τοῦ γραφείου ἔκειντο ἀτάκτως ὀλίγα τεύχη ἐρυθρόχρυσα, τῶν ὁποίων ἐξήτασα τοὺς τίτλους : *Chansons Orientales* τοῦ Βίκτωρος Οὐγγώ· *Poèmes Barbares* τοῦ Λεὼν Δελίλ· ἡ *Κωνσταντινουπόλις* τοῦ de Amicis, καὶ μία Τουρκικὴ Χρηστομάθεια.

« Μπᾶ ! μαθαίνεις Τουρκικά ;

— Τώρα περὶ ; τρία χρόνια σπουδάζω.

— Αἶ, καὶ ἀκόμη ;

— Τί ἀκόμη ; Νὰ ἰδοῦμε σύ, σοφέ μου, σὲ πόσον καιρὸ θὰ μάθαινες ἀραβικὰ καὶ περσικά, γὰρ νὰ πῆς ὅτι ξεύρεις λίγα τουρκικά ; . . . Θέλεις τώρα νὰ σου μεταφράσω κανένα ποίημα περσικό, νὰ ἰδῆς τί ὠραῖα ποῦ εἶνε ;

— Ναί· θὰ σε παρακαλέσω μάλιστα.

— Εἶνε περιττόν . . . Ἄκουσε ἓνα τοῦ... τοῦ Ἐμὶν-ἐλ-Χουσαῖ... *Εἰς τὴν ὠραίαν μου . . .* » Ἐφυλλομέτρησεν ὀλίγον τὸ βιβλίον, εὔρε τὸ ποίημα, καὶ ἤρχιζε νὰ μεταφράζῃ. Ἡ βαρεῖα, μονότονος φωνὴ του, ἀπρόσκοπτος καὶ σταθερὰ ὡς βῆμα ἡμιόνου, παρεῖχεν εἰς τὸ ποίημα χροιάν ἰδιόρρυθμον, ἀσυνήθη, ὥστ' ἐνόμιζον ὅτι τὸ ἤκουόν ἀπὸ στόμα οὐλεμᾶ :

« Κρίνων καὶ ρόδων ἀνθοδέσμη εὐώδης εἶνε τὸ γλυκύ σου πρό-
» σωπον. Πλησίασον ἐδῶ νὰ σε θαυμάσω, Οὐρὶ τοῦ Παραδείσου.
» Μειδίασον πρὸς ἐμὲ τὸ ὠραῖόν σου μειδιάμα. Ὁμοιάζει μὲ πυ-
» ξίδα κοραλλίου, ἀνοιγομένην εἰς ἐπίδειξιν διπλῆς σειρᾶς μαρ-
» γαριτῶν. Πέσε εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ ρίψε περὶ τὸν τράχη-
» λόν μου περιδέραιον λευκῶν βραχιόνων. Ἐγὼ θὰ φιλήσω τὰ
» χεῖλη σου. Θὰ κλεισθῶσιν οἱ ὀφθαλμοί μου οἱ φλογεροὶ ὡς ὁ

» Ἐρως μου, καὶ θὰ ὀροσισθῇ ἡ πνοή μου ἡ θερμὴ ὡς ὁ Σιμόν. »

Εὖγε, Ἐμὶν-ἐλ-Χουσαῖ! Αὐτὰ ἐσκεπτόμην καὶ ἐγώ, ἐφ' ὅσον ἔβλεπον τὴν Ζαΐραν, ἀλλὰ δὲν ἤμποροῦσα νὰ τα ἐκφράσω, ὅπως σύ. Εἰς πολλὰς περιστάσεις εἶνε ὥραϊον πρᾶγμα, βλέπω, νὰ ᾔνε κανεὶς πέρσης ποιητῆς. Εὖγε, λαμπρὰ μὲ διηρμήνευες. Ἀντιγράφω καὶ ἀποστηθίζω τὴν μετάφρασιν τοῦ ποιήματός σου· θὰ τὴν ἐνθυμῶμαι ὅσω καὶ τὴν Ζαΐραν...

Ἐξηκολούθουν περιεργαζόμενος τὸ δωμάτιον. Ἐπὶ τῶν τοίχων, μετὰ τῶν εἰκόνων, ἔβλεπον τρόπαια ἐσχηματισμένα ἐκ ριπιδίων χαρτίνων, κινεζικῶν. Αἱ εἰκόνες, πολλαὶ καὶ ποικίλαι, ἐντὸς πλαισίων ἢ εἰς συμπλέγματα κομψά, ἦσαν ὅλαι ἀνατολικῶν ὑποθέσεων. Ὡραῖαι χανούμισσαι μὲ τοὺς ὑγροὺς μέλανας ὀφθαλμούς. Τοπία τῆς Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὰς μαγικὰς ὄχθας τοῦ Βοσπόρου, μὲ τοὺς ὀξυβελεῖς μιναρέδες, μὲ τὰ χιόσκια, μὲ τὰ κίχια. Σκηναὶ τῆς Ἐρήμου μὲ τὰς καμήλους, μὲ τοὺς ἵππους, μὲ τὰ κερβάνια, μὲ τοὺς φοίνικας, μεμονωμένους ἐπὶ πορφυροχρύσου ὀρίζοντος. Στοαὶ σεραγίων, χαρέμια μὲ ὀδαλίσκας, μ' εὐνούχους, μὲ χορούς, μὲ νταϊρέδες. Τοῦρκοι καθήμενοι ἐπὶ σοφάδων μὲ τὰ στρόφια, μὲ τὰς κιθάρας, καὶ τὰς καπνοσύριγγας, μὲ τὰς ὑδροπίπας. Γυναῖκες μὲ καλύπτρας, μὲ κίτρινα ὑποδήματα, μ' ἀνεμιστήρια ἐκ πτερῶν ταῶ. Φελλάχοι, Αἰθίοπες, Δερβίσαι. Λωτοί, βανανέαι, ἀρτόδενδρα. Ἴθεις, πελαργοί, φοινικόπτεροι. Αἱ Πυραμίδες, αἱ Σφίγγες, ὁ τάφος τοῦ Μωάμεθ. Χρώματα πράσινα, κίτρινα καὶ κόκκινα... Ἐπενήργουν ζωηρότατα ἐπὶ τῆς φαντασίας μου αἱ εἰκόνες αὗται. Μὲ μετέφερον εἰς τὴν ἀνατολήν, εἰς χώρας μὲ πολὺν ἥλιον, μὲ πολλὴν θερμὴν, μὲ πολὺν ἔρωτα. Καὶ περιέβλεπον ἐκπληκτος τὸ παράξενον δωμάτιον, ἀποπνέον ἡδυπαθῇ τινα εὐωδίαν, τοῦ ὁποῦ ἐκαστον ἀντικείμενον προὔκλειε μίαν ἀνάμνησιν τῶν χωρῶν ἐκεῖνων. Ὁ φίλος μου προσελάμβανεν ἤδη ὄψιν φιληδόνου Ἀνατολίτου. Ἐσμικρύνοντο οἱ ὀφθαλμοί του οἱ ἀμυγδαλωτοί, ἐπικλινεῖς ὡς οἱ τῶν Σινῶν. Καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀκόμη ἦτο χαρακτηριστικόν· ὠνομάζετο Νεῖλος. Κατὰ παράδοξον ἀντίθεσιν τὸ ἐπώνυμόν του ἔληγεν εἰς ἓν κακόηχον πονηρὸν ἀλλ' ἐκεῖ-μέσα παρεφώνει τόσον, ὥστε δέν το ἐπρόφερα οὔτε μίαν φοράν... Ἐν τούτοις δὲν ἐπίστευον ἀκόμη ὅτι ὑπάρχει τοιαύτη κατοικία ἐν μέσαις Ἀθήναις· ἐνόμιζα ὅτι εὐρισκόμεν μακρὰν πολὺ τῶν προπόδων τοῦ Λυκαβητοῦ, ἐν χώρᾳ ἀγνώστῃ μὲ μιναρέδες καὶ κυπαρίσσους. Καὶ ὅταν ἐμάκρυνε τὸ παραπέτασμα καὶ διὰ τοῦ εὐρέος ὀλανοίκτου παραθύρου εἶδον ἔξω τὸ θελκτικόν τῆς νυχτὸς πνέοραμα, ὡς ὄνειρον χρυσοῦν μοὶ ἐφάνη ὁ ἀττικὸς οὐρανός, χαμπυλούμενος ἐπὶ τῆς λευκῆς πόλεως, ἡ Ἀκρόπολις, ἡ Ἀκαδή-

μεια, καὶ κάτω εἰς τὸ βάθος ὁ Σαρωνικός, μαρμαίρων ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τῆς πανσελήνου...

« Καὶ τί θέλεις τώρα, τσάι τοῦ Κόγγου ἢ καφέ τῆς Μόκας ;

— Πρῶτ' ἀπὸ ὅλα τὸ *κάτι τι* ποῦ μοῦ ὑπεσχέθης.

— Τὸ *κάτι τι* ἄφησέ το. Θάλλῃ μόνο του, ὅταν δὲν θά το περιμένῃς. 'Πέμου τώρα τσάι ἢ καφέ ; »

Εὐρέθην εἰς ἀληθῇ ἀμυχανίαν ἐκλογῆς. Δὲν εἶν' εὐκόλον νὰ ἐκλέξῃ κανεὶς μεταξὺ τείτου τοῦ Κόγγου καὶ καφέ τῆς Μόκας, ὅπως μεταξὺ τεύτλων καὶ κοκκινογουλίων, — πρὸ πάντων ὅταν δὲν ἔχει δοκιμάσει κανὲν τῶν δύο περιφήμων ποτῶν...

« Σὺ τί θα ἔπερνες ; » ἠρώτησα.

« Ἐγώ ; καφέ. 'Απόψε δὲν εἶνε βραδυὰ γιὰ τσάι.

— 'Ας γίνῃ λοιπὸν ὁ καφές. »

Καὶ ἔγεινεν ὁ καφές, παρετεθείς ὑπὸ τῆς δροσερᾶς ἐκείνης παιδίσκης. Διὰ νὰ πῶμεν τὸ ὕδωρ κατ' ἀρχὰς ἐφάγαμεν σαχάτ-λου-κούμια, -βύσσινα καὶ γλυκά, ὡς τὰ χεῖλη τῆς Ζαΐρας, — καὶ κιτρίνους φοῖνικας ἀλεξανδρινούς, μακροὺς ὡς οἱ θυώνυμοι στίχοι. 'Αλλὰ τί καφές ἦτο ἐκεῖνος ! Πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωὴν μου ἐσκέφθην ὅτι εὐηργέτησε τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὁ ἄραψ ἐκεῖνος μουφτῆς Σεγιαδάλης, ὁ πρῶτος διδάξας τὴν χρῆσιν τοῦ καφέ. Τί ὄσμή, τί γεῦσις, τί πάχος ἀβρόν ! 'Ὡς ἐφύσων τὴν μεμυρωμένην του ἄχνην, ἔβλεπον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του λιπαρὰς φυσαλλίδας ὡς ἐκ βουτύρου. Εἰς ἐκάστην κατάποσιν ἡλαφρύνετο ὁ βεβαρημένος μου στόμαχος. Καὶ ἐχειλοπότουν μεθ' ἡδονῆς, καθήμενον παρὰ τὸ παράθυρον, ροφῶν τὸ εὐῶδες μου σίγαρον καὶ ἀκούων τὴν ὁμιλίαν τοῦ φίλου μου, τὸν ὁποῖον ἀνέκαθεν παρετήρησα πολὺ ὁμιλητικὸν ἐνώπιον κυπέλλων καφέ, ἔστω καὶ τῶν τοῦ Χαραμῆ.

Μοὶ διηγεῖτο σκηνὰς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἐν 'Αλεξανδρείᾳ ζωῆς του. 'Ωμίλει ἡρέμα, μονοτόνως, ἄνευ σχημάτων, ἄνευ ἐξάρσεων, ἄνευ διακοπῶν, ὡς ἐν τουρκικῷ καφεῖῳ. Καὶ παρήλαυνον πρὸ ἐμοῦ κῆποι πλήρεις ἀνθέων, φῶτων καὶ μουσικῶν—κοιτῶνες πλήρεις θάλπους, μύρου καὶ ἡδυπαθείας—κόραι πλήρεις θερμῆς, πονηρίας καὶ ἔρωτος... Παρεσυρόμην τόσο ὑπὸ τῆς φαντασίας, ὥστε αἱ ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνες μοὶ ἐφαίνοντο λαμβάνουσαι ζωὴν καὶ κίνησιν... 'Ἰσως ἦτο καὶ ἀποτέλεσμα τοῦ καφέ· ἀλλ' εἶδον μίαν τῶν εἰκονιζομένων ὁδασισκῶν νὰ ἡμικλείῃ τοὺς μέλανας ὀφθαλμούς καὶ νὰ μοι νεύῃ μὲ τὴν κρινόλευκον χεῖρα.

« Δέν μου λές, ἔχεις αὐριον χαμμίαν ὑπόθεσιν κατεπεΐγουσαν ; » μὲ ἠρώτησεν ὁ Νεῖλος, ἀφ' οὗ ἐτελειώσε μίαν του ἱστορίαν.

« 'Οχι· γιατί ῥωτᾷ ; »

— "Ετσι· ἤθελα νὰ ἰδῶ ἂν μπορῶ νὰ διαθέσω αὖριον τὴν ἡμέρα σου ὅπως θέλω.

— Εἴμφορεῖς πολὺ καλὰ», ἀπήντησα πλήρης πεποιθήσεως καὶ περιεργίας. «Οὐτε μάθημα δὲν ἔχουμε, ἔνεκα τῆς ἐορτῆς.»

— Καλὰ. 'Πέ μου τώρα, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ξέρεις τί εἶνε ; »

Καὶ μοι ἔδειξε μικρὸν ξύλινον κυτίον, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου εἶδον τρία-τέσσαρα σφαιρίδια καφόχρα, ὅλως ἀγνώστου οὐσίας.

« "Οχι » ἀπήντησα.

« Καλὰ. » Καὶ ἔκρυψε τὸ κυτίον εἰς τὸ θυλάκιόν του, χωρὶς καμμίαν ἄλλην ἐξήγησιν.

Βραδύτερον, ὅταν ἐζήτησα νὰ λάβω καὶ ἄλλο σιγάρον ἐκ τῆς ἐνώπιόν μου σιγαροθήκης, ὁ Νεῖλος ἐκράτησε τὴν χεῖρά μου.

« "Αφησε » εἶπε· « θὰ σου δώσω ἐγὼ ἓνα σίγαρο ἰδιαίτερον. »

Καὶ ἀποσυρθεὶς ἐπ' ὀλίγα λεπτὰ ὑπὸ τὸ παραπέτασμα τοῦ παραθύρου, φυσικῶς χωρὶς νὰ ὑποπτεύσω τίποτε, ἐπέστρεψε κρατῶν σίγαρον παχύτερον κατὰ τι τοῦ συνήθους, τὸ ὁποῖον μοι προσέφερε προθυμότητα.

« Πρὸς τί αὐτὴ ἡ ἐξαιρέσις ; » ἠρώτησα, ἀνάπτων αὐτὸ ἀπὸ τοῦ κηρίου.

« Δοκίμασε· εἶνε πολὺ καλλίτερος καπνὸς αὐτός », ἀπήντησε μὲ ὕφος πολὺ καθησυχαστικόν. Μόνον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἐξεπέμπετο ἀκτὶς πονηρίας, διαλείπουσα ὑπὸ τὸ νέφος τοῦ καπνοῦ, ὡς λάμψις φάρου ὑπὸ ὁμίχλην.

Οὕτως ἐξηκολούθησεν ἡ συνομιλία μας "Ηνοιξεν ἐν τῷ μεταξὺ ἐν συρτάριον καὶ μοι ἐπεδείκνυε διχφορα ἀντικείμενα, — ὅπλα, ζωγραφίας, ἐπιστολάς, ἐνθύμια, κεντήματα, λευκώματα, φωτογραφίας "Εκαστον τῶν πραγμάτων τούτων εἶχε τὴν μικράν του ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν ὁ φίλος μου ἐκεῖ αὐτοσχεδίως ἂν καὶ ἀπήγγελλε μὲ ἀκαμψίαν ἱμάμη, συνέθετεν ὅμως μὲ κομψότητα διηγηματογράφου. "Όταν πρὸ πάντων μοι διηγήθη τοὺς περιπετειώδους του ἔρωτας μετὰ νεαρᾶς "Ιουδαίας τῆς Θεσσαλονίκης « ἀξίας τῆς μούσης τοῦ Σολομῶντος » τῆς ὁποίας μοι ἐπέδειξε τὰς τρίχας, τὴν φωτογραφίαν καὶ τὰς ἐπιστολάς, κατεσκεύασε φράσεις πλήρεις χάριτος ἰδιορρύθμου, τὰς ὁποίας θὰ ἐζήλευε... ποῖος νὰ εἶπω, διὰ νὰ μὴ φανῶ ὑπερβολικός ;... ἔξαφνα ἐγώ !

'Αλλά... πρὶν ἀκόμη ἀποτελειώσω τὸ τελευταῖον σίγαρον, ἤρχισα νὰ αἰσθάνωμαι παράδοξόν τινα κόπωσην, βαθμηδὸν μετατρεπομένην εἰς σκοτοδίνην. "Ηγέρθην καὶ ἐπλησίασα τὸ παράθυρον, μήπως ἤθελε μὲ ἀναζωογονήσει ὁ καθαρὸς ἀήρ· ἀλλ' εἶδον ὅτι δὲν μ' ἐβάσταζον πλέον οἱ πόδες μου καὶ ἠναγκάσθην νὰ ζητήσω θέσιν ἀναπαυτικὴν ἐπὶ τοῦ διβανίου. "Ηρχισε νὰ με περι-

θρέχῃ κρύος τις ἰδρῶς καὶ νὰ διατρέχωσιν τὸ σῶμά μου συνεχεῖς φρικιάσεις. Ὡς ἐκ μολύβδου βαρέα ἡσθάνομην τὰ βλέφαρά μου καὶ μετὰ κόπου τὰ ἐκράτουν ἀνοικτά. Ἡ κεφαλὴ μου ἐστρέφετο. Ὡς ὑπὸ νέφος ἔβλεπον ὅλα τὰ περὶ ἐμὲ συμπεφυρμένα, σκοτεινά. Ἡ πρώτη μου σκέψις ὑπῆρξεν ὅτι ἐδῆλητηριάσθην. Πλὴν ὅσakis ἐδοκίμαζον νὰ περιγράψω εἰς τὸν φίλον μου τὴν κατάστασίν μου καὶ νὰ ζητήσω τὴν βοήθειάν του, μὲ διέκοπτεν ἡσυχώτατος :

« Δὲν ἔχεις τίποτα, θά σου περάσῃ. Κάθησε, σὲ παρακαλῶ, αὐτοῦ ποῦ κάθεσαι. »

Καὶ ἐπυκνωτο ὅλοεν τὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου νέφος. Ἐρριψα τὸ ἀποσίγαρόν μου. Δὲν ἐδυνάμην νὰ ἐγερθῶ, δὲν ἤξευρον τί νὰ ὑποθῶ, δὲν εἶχον κανένα νὰ ζητήσω βοήθειαν. Ὁ Νεῖλος ἐσίωπησε καὶ ἐξάπλωθεις ἐπὶ τῆς ἐδρας του, μ' ἔβλεπεν ἀπαθῆς, μὲ τὸ πονηρόν του μειδιάμα. . Εἰς τὴν ἀπάθειάν του προσεπάθησα καὶ ἐγὼ νὰ μειδιάσω, οἶονεὶ ἐμψυχούμενος. Ἀλλὰ τῷ ὄντι μετὰ πόσου φόβου καὶ ἀγωνίας περιέμενον τὸ ἀποτέλεσμα !

Μετ' ὀλίγον παράδοξον ἤρχισα νὰ δοκιμάζω ὀπταπάτην. Ἐν τῇ σκοτοδίνῃ μου, μοὶ ἐφάνη ὅτι ἐνεψυχοῦντο καὶ ἐμεγεθύνοντο αἱ ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰκόνες. Ἐχασα ἀπ' ἐμπροσθέν μου τὸ δωμάτιον, καὶ εὐρέθην ἐν ἀπεράντῳ φανταστικῷ τοπίῳ μὲ Βόσπορον, μὲ ἔρημον, μὲ πυραμίδας, μὲ σεράγια, μὲ φοίνικας, μὲ σκηνάς, μὲ τζαμιά, μὲ καμήλους. Πελωρία ἡμισέληνος ἔλαμπεν ἐπὶ σημαίας αἰμοθαφοῦς. Τὰ ἐζωγραφημένα πρόσωπα, καταβάντα τῶν πλαισίων των, συνεπλέχθησαν εἰς ἄλυσιν μακρὰν καὶ συνεχρότησαν ἐνώπιόν μου χορόν. Καὶ εἶδον ἀναμιξ ὀδαλίσκας μὲ φελλάχους, χανουμίσσας μ' εὐνούχους, Σουλτάνους μ' Αἰγυπτίας, Καλίφας μὲ Κινέζας, ὀγλάνια μὲ δεοδίσιδες, Ἀραβας μὲ Ἀρμενίας, — ὅλας καὶ ὅλους κρατούμενους ἀπὸ τῶν χειρῶν καὶ ὀρχουμένους ἐν σιγῇ περὶ τὸν φίλον μου Νεῖλον, τὸν μόνον ἀπομείναντα ἐπὶ τῆς ἐδρας του, παρὰ τὴν πύλην ἐνὸς σεραγίου. . . Ὁ χορὸς ἔβαινε κατ' ἀρχὰς ἤρεμος, κατόπι ζωηρός, μετ' ὀλίγον βίαιος, μαρινώδης· μετεβλήθη δ' ἐπὶ τέλους εἰς ἀσελγέστατον κόρδακα, ὡς ὁ περιγραφόμενος ἐκεῖνος Σουδδανικὸς χορὸς, τὸ ἐντῤῥύφημα ἀκολάστων ἡγεμόνων τῆς Ἀνατολῆς. Ἐβλεπον. . . τί δὲν ἔβλεπον μεταξὺ τοῦ φρενητιώδους ἐκείνου πλήθους, τοῦ ποικίλου, τοῦ ὀργιαστικοῦ. . . ἕως οὗ ἡ ὀπταπάτη διελύθη. Ταχέως τὸ τοπίον ὑπεχώρησεν εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ τὰ πρόσωπα τοῦ χοροῦ εἰσῆλθον εἰς τὰ πλαισιά των, νεκρωθέντα πάλιν ἐκεῖ. . .

Συνῆλθον ὀλίγον. Ἐλαβον ἀπὸ τοῦ τοίχου ἐν ριπίδιον κινεζικὸν καὶ ἡνεμιζόμην· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἡσθάνθην ὅτι μὲ κατεῖχεν ἀκατάσχετος ἐπιθυμία ὕπνου. Τοῦτο ἐξέφρασα ἀπορῶν, συν-

τετριμμένος, σχεδὸν μετὰ παρὰ κλήσεως πρὸς τὸν φίλον μου. Κατὰ τὸ σύνθηρες ὁμως δὲν ἐπτοήθη διόλου.

« Δὲν εἶνε τίποτα· θά σου περάσῃ. Κάθῃς' αὐτοῦ ποῦ κάθεσαι, » ἐπανέλαβε μὲ τὸ πονηρόν του βλέμμα καὶ τὸ μειδίαμα.

Τότε αἱ φρένες μου ἐσυγχίσθησαν. ἔσχον στιγμιαῖον τινὰ σκοτασμόν. Ἐν τῇ ταραχῇ μου, ἐν τῇ παθήσει μου, ἀμφέβαλλον αἴφνης περὶ τοῦ φίλου μου Νείλου. Ἐπίστευσα ὅτι ἐνέπεστα εἰς τὴν παγίδα παραδόξου κακούργου. Ἐνόμισα ὅτι ἐξήγουν οὕτω τὸ μυστήριον τοῦ δωματίου ἐκείνου. Ὡς ἔβλεπον τὸν Νεῖλον ἀπέναντί μου μὲ τοὺς ἡμικλείστους ὀφθαλμούς, ἀπαθῇ καὶ ἀκίνητον, μοὶ ἐφαίνετο ὡς ἄλλως Νέρων, παρατηρῶν ἡδονικῶς ἐπὶ δούλου τὰς φάσεις δηλητηριάσεως. . . Ἐφοβήθην· λυπηρὰν ἔκφρασιν διέχυσά ἐπὶ τοῦ προσώπου μου καὶ βλέμμα ἱκετευτικόν, μὲ χεῖρας συνηνωμένας, μὲ φωνήν, ἡ ὁποία οὐδέποτε ἤκούσθη ἀπὸ σκηνῆς ὑπαιθρίου θεάτρου :

« Ἐλεος ! » ἀνέκραξα, « ἔλεος ! Εἶμαι δηλητηριασμένος ! . . »

Τὸ μειδίαμα τοῦ φίλου μου Νείλου μετετράπη εἰς γέλωτα σατανικόν, σεσηρότα.

Ἔχασα τὴν ὑπομονήν. Ἐν τῷ ἀπελπισμῷ μου κατέβαλον ὑστάτην προσπάθειαν, ἀνηγέρθην καὶ ἐφόρμησα, συσφίγγων τὰς πυγμὰς :

« Ἀθλίε ! κακούργε ! . . »

— Μὴ φωνάζῃς ἔτσι, βρὲ ἄχμάκ ! Ἄν μας ἀκούσῃ κανένας κλητῆρας, τὴν ἔχουμε πολὺ ἄσχημα.

Καὶ δὲν ὑπεχώρησεν οὔτε βῆμα. Θὰ ἦτο εἰς βάρος του ἡ πυγμὴ ὅλη, τὴν ὁποίαν ἤγειρα κατὰ τῆς κεφαλῆς του Ἀλλά μοι ἀπέλιπον παραχρῆμα αἱ δυνάμεις, καὶ κατέπεσα ἐπὶ τοῦ διθανίου νεναρχωμένος, ἀναίσθητος.

Δ'.

Ἀφ' οὗ ἐσώθην ὡς ἐκ θαύματος ἐκ τῆς δηλητηριάσεως· ἀφ' οὗ ἐξεδικήθην κατὰ τοῦ κακούργου φίλου μου δι' ἀφθόνων ὕβρεων καὶ γροθοκοπημάτων· ἀφ' οὗ, μετ' ἀγωνιώδεις περιπετείας, προῦκάλεσα τὴν πυρπόλησιν τοῦ ληστρικοῦ τοῦ ἐνδiciaτήματος· ἀφ' οὗ ἐκινδύνευσά νὰ θεωρηθῶ συνένοχος τοῦ δηλητηριαστοῦ· ἀφ' οὗ ἐξήντηλσα τὴν εὐγλωττίαν μου ἐνώπιον τοῦ κυρίου Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας, — καὶ μυρία ἄλλα ἀφ' οὗ τὰ ἐποῖα κρίνω τὸρα περιττὸν νὰ διηγηθῶ, διότι, νά σας 'πῶ, δέν τα ἐνθυμοῦμαι καὶ καλά, — ἐπανεῖδον τέλος . . τὴν Ζχίραν μου !

Αὐτὸ τὸ ἐνθυμοῦμαι ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ. Διηρχόμεν κατὰ

τύχην τὴν ὁδὸν Μουσῶν· μόλις ἐμακρύνθη ὀλίγα βήματα τῆς οἰκίας, ὅπου εἰσῆλθε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ἡ Ζαΐρα, ἤκουσα ὅπισθέν μου μίαν φωνὴν σιγανήν, καλοῦσάν με ἐξ ὀνόματος. Ἐστράφην. Ἦτο μία ὑπηρέτρια ραδινὴ, μελαγχροινὴ ὡς μιγὰς, μὲ ἀπλὴν ροδόχρουν ἐνδυμασίαν.

« Τί θέλεις ;

— Ἐλᾶτε, ἐλᾶτε ἐδῶ, κύριε ! ἡ κυρία μου ἐπάνω εἶνε μόνη καὶ σᾶς περιμένει. »

Καὶ προεπορεύθη, χωρὶς νάναμεινῃ τὴν ἀπάντησίν μου. Μεθ' ὅλα τ' ἀγαθὰ προαισθήματα, ὧν ἤμην πλήρης τὴν ὥραν ἐκείνην, τὴν ἠκολούθησα μετὰ δισταγμοῦ· ἀλλ' ἅμα τὴν εἶδον εἰσερχομένην εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ζαΐρας, ἡ καρδία μου ἤρχισε νὰ πᾶλλῃ μετὰ τόσης δυνάμεως, ὥστ' ἐκράτησα τὸ στῆθός μου φοβούμενος μὴ διαρραγῇ. Δὲν ἐδυνάμην νὰ προχωρήσω οὔτε βῆμα, ὥσεί διὰ μαγείας καθηλωθεὶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἐδέησε νὰ ἐπιστρέψῃ ἡ καλὴ ὑπηρέτρια, νὰ με λάβῃ ἐκ τῆς χειρός, νὰ με σύρῃ, νὰ με ἀναβιβάσῃ διὰ τῆς κλίμακος καὶ νὰ με εἰσαγάγῃ εἰς ἓνα θάλαμον ἡμιφώτιστον.

Ὅταν περιέβλεψα πλήρης ἐκπλήξεως εἶδον ὅτι εὐρισκόμενῃ μόνος ἐν αἰθούσῃ μεγαλοπρεπείᾳ. Βαρεῖα, μεθυστικὴ ἐξεπέμπετο εὐωδία ὑακίνθων. Παχεῖς τάπητες ἐπὶ τοῦ δαπέδου καὶ τῶν τοίχων, κατέπνιγον μυστηριωδῶς τὰ βήματα καὶ τὴν φωνήν. Διὰ ροδίνων ἐκ μετάξης αὐλαίων εἰσῆρχετο ἐν φῶς γλυκύ, ἡδυπαθές, μετριασμένον. Ἡ ὁροφὴ ἐπεδείκνυνε ἀραβουργῇ πλουσιώτατα. Χρυσᾷ ἀπέστילβον τὰ πλαίσια τῶν εἰκόνων καὶ τῶν κατόπτρων, αἱ κορωνίδες τῶν παραπεταγμάτων, τὰ ξύλα τῶν ἐδρῶν καὶ τῶν ἀνακλίντρων, αἱ γεγλυμμένα βάσεις τῶν τραπεζίων. Τὰ χρυστάλлина σκευὴ καὶ τὰ ἀγγεῖα ἐξέπεμπον ποικιλοχρόους ἀκτῖνας. Βαθέως βύσσινα ἦσαν τὰ χρεκάδια, τὰ ἐμπετάσματα καὶ οἱ χρῶστοί. Ἡδυπαθές τι μεγαλεῖον ἀπέπνεεν ὁ πολυτελεὲς οὗτος κόσμος, ὥσεί μὲ τὴν ἐκλύουσιν ἀπόπνοιαν τῶν ὑακίνθων, καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν — πειρασμὸς τῆς φαντασίας ἐπίμονος — ἐνόμιζα ὅτι θὰ ἶδω ἐκεῖ - μέσα περιριπτάμενον κανένα Ἑρωτιδεά μὲ βέλη χρυσᾷ, ἢ ἐπιφαινόμενον κανένα εὐνοῦχον μαῦρον μὲ φοβεροὺς ὀφθαλμούς . . .

Ἄντ' αὐτοῦ ὅμως μία θύρα ἠνοίχθη καὶ εἰσῆλθεν ἡ Ζαΐρα. Ἦτο ὡραία, ὡς τὴν πρώτην φοράν· ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔξωμον ἐσθῆτα, τὴν ἀχυρόχρουν μὲ τὰ λεπτὰ τρίχαπτα καὶ τοὺς ἐκ κυάνων στεφάνους, ἐνεῖχε τόσῃ μεγαλοπρέπειαν, ὥστε ἡσθάνθη τὴν ὁρμὴν νὰ πέσω πρὸ τῶν ποδῶν της. Ἐσπευσε νὰ μάνεγειρῃ μ' εὐγενὲς μειδίαμα. Ἐκάθησεν ἐφ' ἐνὸς σοφᾷ, καὶ μοι ἔδειξε θέσιν πλησίον της.

Ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, ἐκ τῆς χαρᾶς, δὲν ἐδυνάμην νάρθρῶσω λέξιν. Ἦρχούμην νὰ τὴν βλέπω, νὰ τὴν βλέπω, ὡς ἐν ἐκστάσει, ὡς ὄνειρον, ὡς ὅπτασιαν. Καὶ ἔβλεπον ὅ,τι τελειότερον δύναται νὰ δημιουργήσῃ τοῦ θνητοῦ ἢ φαντασία. Οἱ μαῦροι ὀφθαλμοὶ τῆς οἱ βελουδωτοί, οἱ βραχιόνες τῆς οἱ γυμνοί, τὸ στῆθος τῆς τὸ πλούσιον, αἱ εὐγραμμοὶ λαγόνες, — ὅλα μοὶ ἐφαίνοντο ὡς σύλληψις ἰδανικοῦ, ὑπερφουῶς ζωγράφου. Ἀλλὰ μοὶ ἦτο σὰρξ μόνον ζῶσα, εὐώδης, πάλλουσα, δροσερά, τὴν ἀγωνίαν προκαλοῦσα καὶ τὸ φίλημα . . . τὸ παχὺ βύσσινον χεῖλός τῆς καὶ ἡ τορευτὴ κνήμη ὑπὸ τὴν κυαντὴν περικνημίδα, ἀποκεκαλυμμένην μέχρι γόνατος!

Καὶ ἦτο προφανῶς εἰς τὴν διάθεσίν μου, ἀγαπῶσά με, μόνη ἐντὸς τοῦ βασιλείου ἐκείνου χώρου. Ποτὲ Σουλτάνος δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχέστερός μου ἐν τῷ σεραγίῳ του, οὐδὲ πιστὸς Μουσουλμάνος; ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Μωάμεθ.

« Εἰς τί νὰ ποδώσω τὴν τόσῃν μου εὐδαιμονίαν; » τὴν ἠρώτησα ἐπὶ τέλους, λαμβάνων τὴν χεῖρά τῆς. « Ποῖος ἀγαθὸς δαίμων με ὠδήγησε μέχρι σοῦ; Εἰπέ μου, ποῖον θεὸν πρέπει νὰ εὐχαριστήσω;

— Τὸν Ἐρωτα, καὶ μόνον αὐτόν. Σ' ἀγαπῶ! ἰδοὺ ποῦ νὰ ποδώσῃς ὅλην σου τὴν εὐτυχίαν.

— Ἄχ, τί χαρά! λοιπὸν ἀλήθεια δὲν ἔφυγες προχθὲς τὸ πρῶτον ἑνὲα μὲ τοῦ Κεδιθιῆ διὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν;

— Νὰ φύγω! νὰ σάφήσω! πῶς ἤμποροῦσα, ἀφ' οὗ ὁ ἔρως μ' ἐκράτει πλησίον σου;

— Μὲ ἀγαπᾷς! ἀληθινὰ μάγαπᾷς ἀπὸ μιᾶ μόνον φορά, ποῦ μὲ εἶδες εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον;

— Ναί . . . Μήπως ἀπὸ ἐν βλέμμα δὲν γεννᾶται ὁ ἔρως; . . . Μήπως καὶ σὺ δὲν μάγάπησες ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμήν ποῦ μὲ εἶδες; . . . ὦ, τὸ εἰξεύρω, μάγαπᾷς! Νά, βλέπω ἀκόμη εἰς τὸ στῆθος σου μαραιμένην τὴν ἀνθοδέσμην μου, τὴν ὁποίαν ἄφησα νὰ πέσῃ ἐπίτηδες . . .

— Εἶσαι ἄγγελος... σ' ἀγαπῶ, σὲ λατρεύω, ὅπως ἀπὸ τὴν πρώτην ὥραν, ποῦ ἡ καλὴ Μοῖρα σ' ἔφερεν ἐνώπιόν μου! Ζαῖρα μου. . .

— Καὶ πῶς τὸ ξεύρεις ὅτι μὲ λέγουν Ζαῖρα;

— Ὁ Ἐρως κάμνει θαύματα. Τὸ ἐμάντευσα, πίστευσέ το· μία προαίσθησις παράδοξος μοῦ ὑπηγόρευεν αὐτὸ τὸ ὄνομα, καὶ ἰδοὺ ὅτι ἀληθεύει. Ἀλλὰ καὶ σὺ μήπως δὲν ἐμάντευσες τὸ ἰδικόν μου;

— Ναὶ καὶ ἐγώ. Ὁ ἔρως μας ἔχει σχέσιν μὲ τὰ πνεύματα...

— Εἰς ἄλλους χρόνους θά τον ἔκαιαν ὡς μάγον.

— Ὁ ἰδικός μας καίει, δὲν καίεται . . . Εἶνε ὑπερφυῆς, εἶνε μέγας, εἶνε ὑψηλός, εἶνε αἰώνιος . . . Ποία δύναμις εἴμπορεῖ νὰ μας ἀποχωρίσῃ; ποῖος ὠκεανὸς νὰ σθύσῃ τὴν φλόγα τοῦ πάθους

μας; ποῖα σφύρα νὰ θραύσῃ τὰ δεσμὰ τῆς συμπαθείας μας; Θὰ σ'ἀγαπῶ καὶ θὰ μάγαπᾷς πάντοτε! Αἶ, δὲν θὰ μάγαπᾷς πάντοτε; Δὲν θὰ θελήσῃς νὰ περάσουμε τὴ ζωὴ μας μαζί; ὦ, πέ μου το μόνον καὶ πιστευσέ μου: κανένα πρῶτ' στὰς ἐννέα δὲν θὰ φύγω μὲ τοῦ Κεδιθιῆ διὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν!..

— Καὶ ὁ πατέρας;..

— Ποῖος πατέρας; Ἐγὼ δὲν ἔχω πατέρα.

— Ἀλλὰ τότε... ποῖος ἦταν ἐκεῖνος ὁ κύριος μὲ τὸ γκρί ἐπανωφόρι, ποῦ σὲ συνώδευε προχθές;

— Ἐκεῖνος ἦταν... εἶνε...»

Καὶ διακοπεῖσα περιέβλεψεν ἔντρομος περὶ ἑαυτὴν, ἐνωτίσθη ὀλίγον μυττηριωδῶς, καὶ ἐξηκολούθησε μὲ φωνὴν χαμηλωτέραν, πολὺ πλησίον εἰς τὸ οὖς μου:

«Ἐκεῖνος εἶνε ὁ εὐνοῦχος, ποῦ μὲ φυλάγει. Εἶμαι ὁδαλίσκη, δὲν το ξεύρεις; Ὑπὸ τὴν συνοδίαν τοῦ Ὁ σουλτάνος μὲ στέλλει δῶρον εἰς τὸν Ἰσμαῆλ Πασᾶ τῆς Αἰγύπτου... Ἀλλὰ ἐγὼ ὄχι! μὴ φοβεῖσαι, δὲν πηγαίνω... δὲν πηγαίνω εἰς τὸ χαρέμι ἐνὸς Πασᾶ μὲ χίλιες ἄλλες, ὅταν ἔχω σέ, ποῦ ἀγαπᾷς μόνον ἐμένα... Τὸ ἀπεφάσισα τώρα πλέον· ἢ μαζί σου θὰ ζήσω, ἢ θὰ πέτω εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιο τοῦ Κεδιθιῆ, τὸ ἴδιο πρῶτ' στὰς ἐννέα ποῦ θὰ φύγω διὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν..

— Ζαῖρα μου, καλὴ μου Ζαῖρα... μὲ συγκινοῦν ὅσα μοῦ λέγεις. Ἀχ, εἶχα μαντεύσει ὅτι εἶνε εὐνοῦχος ὁ τρομερὸς ἐκεῖνος ἀγριάνθρωπος! Καὶ ἦτο δυνατόν νὰ ἦνε πατὴρ σου; Εἴμπορεῖ ἓνας ληστής νὰ γεννήσῃ μίαν ἰδέαν τοῦ Σααδῆ;... Ὅχι, κανένα πρῶτ', καμμίαν ὥραν, μὲ κανένα ἀτμόπλοιο δὲν θὰ σάφήσω νὰ φύγῃς μακρὰν μου. Θέλω νὰ ζήσουμε μαζί αἰωνίως. Τὸ ὀρκίζομαι, σάγαπῶ, σὲ λατρεύω... Ἡ εὐτυχία μὲ παραλύει· ὁ μάγος ἔρωσ καίει τὰ στήθη μου. Βάλλε ἐδῶ τὸ χέρι σου καὶ θὰ τον αἰσθανθῇς... Ἀλλὰ σώπασε τώρα... δὲν θέλω περὶ ὠραίας ἐκφράσεις. Ὁ ἔρωσ εἶνε φαγὶ ποῦ τρώγεται μονάχο του, χωρὶς φιλοσοφία—μοῦ εἶπεν ὁ φίλος μου Νεῖλος, ποῦ μ' ἐδηλητηρίασεν... Εἶσαι ὠραία, Ζαῖρα μου! Κρίνων καὶ ρόδων ἀνθοδέσμη εὐώδης εἶνε τὸ γλυκύ σου πρόσωπον. Πλησίασον ἐδῶ νὰ σε θαυμάσω, Οὐρὶ τοῦ Παραδείσου. Μειδιάσον πρὸς ἐμέ τὸ ὠραῖόν σου μειδιάμα. Ὁμοιάζει μὲ πυξίδα χοραλλίου, ἀνοιγομένην εἰς ἐπίδειξιν διπλῆς σειρᾶς μαργαριτῶν. Πέσε εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ ρίψε περὶ τὸν τράχηλόν μου περιδέραιον λευκῶν βραχιόνων. Ἐγὼ θὰ φιλήσω τὰ χεῖλη σου. Θὰ κλεισθῶσιν οἱ ὀφθαλμοί μου οἱ φλογεροὶ ὡς ὁ ἔρωσ μου, καὶ θὰ δροσισθῇ ἡ πνοή μου ἡ θερμὴ ὡς ὁ Σιμόν!

Εὖγε καὶ πάλιν εὖγε, Ἑμὶν-ἐλ-Χουσαῖ! Μαγικοὶ εἶνε αὐτοὶ σου οἱ λόγοι, ὡς οἱ τῶν γοήτων τῆς πατρίδος σου. Εἰς τοὺς στίγους τῶν ἰδικῶν μας ποιητῶν αἱ νεάνιδες φεύγουν, γελοῦν ἐν ᾧ οἱ ἰδικοὶ σου, ᾧ Πέρσα μου, τὰς αἰχμαλωτίζουν, τὰς παρασύρουν, τὰς δεσμεύουν, ὡς νήματα νευροσπάστων... Μόλις τοὺς ἐξεστόμισα καὶ ἔρριψεν ἡ Ζαίρα περὶ τὸν τράχηλόν μου τὸ περιδέραιον τῶν γυμνῶν της βραχιόνων. Συνεσφίγχθημεν ὁ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου ἐπὶ τοῦ σοφᾶ. Τί εὐτυχία, τί ἡδονή! Ἐξήντηλῃσα τὰ φιλήματά μου ἐπὶ τοῦ θελκτικοῦ της χεῖλους, φιλήματα φλογερά, βαθέα, φθάνοντα μέχρι τῶν ὀδόντων της... Καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐξεχύθησαν οἱ στεναγμοὶ μας ἐντὸς τῆς ἡδυπαθοῦς ἀτμοσφαίρας, ἀποπνεύσσης εὐωδίας ὑακίνθων...

Ἄλλ' ἠνοίχθη αἴφνης καὶ μετὰ πατάγου ἡ θύρα καὶ ἐπεφάνη μία ἀποτρόπαιος μορφή.

«Ὁ εὐνοῦχος!» ἀνέκραξα λιπόψυχος ἐκ τοῦ τρόμου καὶ τινασσόμενος ἐκ τῶν ἀγκαλῶν τῆς Ζαίρας.

Ἦτο τῶ ὄντι αὐτός... ὁ ἀγριάνθρωπος, τὸν ὁποῖον εἶδον εἰς τὸ πλευρόν της τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Ἀλλὰ σήμερον ἦτο περισσότερον ἄγριος, περισσότερον μαῦρος, πελώριος καὶ φοβερός. Ἐφόρει κίτρινον ἀντερί, ἀνεμίζον μὲ τὴν μακράν του γενειάδα, ζώνην κοκκίνην καὶ ὑπερμεγέθη κίδαριν λευκὴν. Ἐπαλλε ρομφαίαν γυμνήν, κυρτὴν ὡς ἡμισέληνος. Ἄλλ' ἔλαμπον περισσότερον αὐτῆς οἱ ὀφθαλμοὶ του, φλογεροὶ ὡς ἀνημμένοι ἄνθρακες.

Δὲν προσέφερε λέξιν, ἀλλ' ὤρμησε κατ' ἐμοῦ, ὥσπερ φρενῆρης. Ἡ Ζαίρα ἐλιποθύμησεν ἐπὶ τοῦ σοφᾶ. Ἐγὼ ἐξέφυγα καὶ ἤρχισα νὰ τρέχω. Τότε ἤρχισεν ἡ καταδίωξις ἐντὸς τῆς ἀπεράντου αἰθούσης, ἐπίμονος, ἀμείλικτος καταδίωξις. Μεταξὺ τῶν ἐπίπλων ἄλλου εὕρισκον πρόσκομμα, ἄλλου καταφύγιον. Ἡ θύρα ἐκλείσθη καὶ οὐδαμοῦ ὑπῆρχε διέξοδος. Ἐτρεχα κυκληδόν, ἐμπρός, ὀπίσω, παραπαίων, φεύγων ἀπὸ παντοῦ ὅπου ἐπλησίαζεν ἡ ρομφαία καὶ ὁ ἄγριος εὐνοῦχος. Ἐπὶ τέλους μίαν φορὰν μ' ἔφθασεν. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ φοβεροῦ χτυπήματος μ' ἐπροφύλαξε μαρμάρινον τραπέζιον, καταπεσὸν ὑπὸ τὴν ρομφαίαν εἰς μυρία τεμάχῃ. Ἐσχον καιρὸν νὰ διαφύγω. Νέα πάλιν καταδίωξις. Σιγὴ ἀπαισία· πᾶς κρότος κατεπνίγετο διὰ τῶν ταπήτων. Ἡ ἀγωνία μου ἐπετεινετο· μ' ἔλουεν ὁ ἰδρώς· ὁ εὐνοῦχος ὀπίσω μου πάντοτε...

Ἄλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν ἀπεκλείσθη εἰς γωνίαν γυμνήν. Αἱ δυνάμεις μ' ἐγκατέλειψαν καὶ κατέπεσα εἰς τὰ γόνατα. Τετέλεστα! ἐξέλειπεν ἡ ἐλπίς, μετὰ τῆς εὐτυχίας, μετὰ τῆς ζωῆς μου. Καμμία ἀσπίς... Ἡ ρομφαία κατέφθασε... Δι' ἐμφόβων ὀφθαλμῶν τὴν παρηκολούθησα ἀνεγειρομένην ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν μου...

Ε'.

Καὶ ἐξύπνησα.

Ἀκόμῃ ἔντρομος, ἀκόμῃ κατάπληκτος, ἡμῖν νοῖξα τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἶδον περὶ ἑμαυτόν. Ἦμην ἐπὶ τοῦ διβανίου εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ φίλου μου μ' ἐν μάλλινον σκέπασμα μέχρις ὀσφύος, μετὴν δεσμίδα τῶν ὑακίνθων ἐρριμμένην πλησίον μου. Πλήμμυρα ἡλιακοῦ φωτὸς ἀποθαμβοῦσα, εἰσέβαλλε μεγαλοπρεπέστατα. Καὶ ἔβλεπον ταῦτ' ἀντικείμενα τῆς χθές, ὅλα εἰς τὰς θέσεις των, τὰς εἰκόνας ἐπὶ τῶν τοίχων, τὸν Ὀβελίσκον ἐπὶ τοῦ γραφείου, τὸν Εὐλέφαντα πρὸ τῆς κλίνης. Ἡ δροσερὰ ὑπηρετρία ἔπλυνε κύπελλα πρὸ τοῦ νιπτηῆρος, καὶ ὁ φίλος μου Νεῖλος ἀπέναντί μου ἀνεγίνωσκε τὴν πρωϊνὴν ἐφημερίδα. Ἐχασμήθην, ἐτανύθην ὑπὸ τὸ σκέπασμα καὶ ἔψαυσα τὴν κεφαλὴν μου. Ἄμα τὴν εὖρον σῶαν καὶ ὑγιᾶ ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ ἐπληρώθην χαρᾶς μακαρίας. Ἀλλ' ἐπανῆλθε βαθυτέρα ἡ λύπη μου, ἅμα ἐνεθυμήθην ὅτι ἀφῆκα ἐκεῖ λιποθύμον τὴν Ζαΐραν, — καὶ ἀνέπεμψα ἐπώδυνον στεναγμόν.

« Μπα, ἐξύπνησες ; » εἶπεν ὁ φίλος μου, τώρα ἐννοῶν τὴν ἀφύπνησίν μου. « Γιατί στενάζεις ; Στοιχηματίζω ὅτι λυπᾶσαι τὴν Ζαΐραν . . . Παρηγορήσου ὅμως, ὁ κόσμος αὐτὰ ἔχει . . .

— Ἀφῆσέ με, καυμένη, καὶ βρίσκεται λιποθυμημένη ἀπάνω στὸ σοφᾶ . . .

— Καλέ τί σοφᾶ καὶ σοφίζεσαι ! Εἶνε ἐννέα καὶ τέταρτο, ἀγαπητέ μου. Αὕτῃ τὴν ὥρα ἡ Ζαΐρα σου φεύγει γὰρ τὴν Ἀλεξάνδρεια. Ὡρα της καλῆ καὶ ὁ δρόμος της γυαλί, αἶ ; . . . Ἐλα, ξύπνα καὶ ἄφησε πειὰ τὰ ὄνειρα . . . »

Οἱ λόγοι του μ' ἔκαμαν νὰ συνέλθω. Τὰ ἐνεθυμήθην ὅλα καὶ ἀντελήφθην πληρέστατα τῆς θέσεώς μου. Τόση εὐτυχία, τόσος ἔρως, μόνον ἐν ὀνειρῷ εἶναι δυνατά ! . . Ἠγέρθην χωρὶς νὰ προφέρω λέξιν. Μὲ κατεῖχε καρηβαρία καὶ ἀτονία. Ἐπλησίασα τὸν καθρέπτην καὶ εἶδον ἐν πρόσωπον ὡχρὸν μὲ κυανᾶ περιώπια. Κατόπιν ἐπέστρεψα ἐνώπιον τοῦ φίλου μου μὲ μειδίαμα, ὅσον ἐδυνάμην γλυκύτερον :

« Λοιπὸν ἀλήθεια δὲν μ' ἐδηλητηρίασες ; » τῷ εἶπον. « Ἀνόητος ποῦ ἤμουν ! νὰ μὴ σκεφθῶ ὅτι μ' ἐνάρκωσεν εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ μυρωδιὰ τῶν ὑακίνθων ! Ἀλλὰ τί ὄνειρο ἦταν ἐκεῖνο ! Τόσω ζωηρὸν πρώτην φοράν μοῦ ἔτυχεν . . ἡ πραγματικότης καθαυτό . . .

— Μυρωδιὰ ὑακίνθων καὶ κολοκύθια ! . . Καλ' αὐτὸ ἦταν τὸ κάτι τι ποῦ σοῦ ὑπεσχέθην.

— Τὸ κάτι τι ! Τὸ κάτι τι ἦταν λοιπὸν ὄνειρον ;

— Ναί· ἐν ὄνειρον γλυκὺ καὶ ζωηρόν, ὡς ἡ εὐτυχεστέρα πραγματικότης. Τὸν τεχνητὸν αὐτὸν Παράδεισον σοῦ τον ἐσχεδιάσα καὶ σοῦ τον κατεσκεύασα ἐγὼ μόνος μου. Μ' ἐβοήθησε λιγάκι καὶ ἡ τύχη, ποῦ ἔφερε μπροστά σου χθὲς βράδι τὸ οὐρὶ αὐτοῦ τοῦ Παραδείσου . . . ἐκεῖνο τὸ κορίτσι στὸ Ξενοδοχεῖο, τὸ ὁποῖον μόνον διὰ νὰ ἐξαφθῇ περισσότερον ἢ φαντασία σου, ἐζήτησα νὰ παρακολουθήσης. Τὰ λοιπὰ ὀφείλονται εἰς τὰ καφὲ ἐκεῖνα σφαιρίδια, ποῦ εἶδες, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓνα ἔβαλα μέσα στὸ σιγάρου σου. Αἶ, λοιπόν, πῶς σοῦ φαίνεται ἡ ἐνέργειά των ;

— Θαυμασία, ἔξοχος ! Πέ μου γρήγορα, 'πέ μου πῶς ὀνομάζεται τὸ πολῦτιμον αὐτὸ φίλτρον ;

— Ἰνδικὴ κάνναβις . . . Ἀλλὰ δὲν θά μου διηγηθῇς λοιπόν τὸ ὄνειρόν σου ;

— Ἰνδικὴ κάνναβις ; εἶπες. . . Τί εἶν' αὕτη ἡ Ἰνδικὴ κάνναβις ;

— Χασίς, λογιώτατε ! »

Καὶ ἡ φωνὴ του ἐζωηρεύθη· ἡ λέξις χασίς ἦτο ἡ πρώτη καὶ μόνη ἔξαρσις, τὴν ὁποίαν ἤκουσα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ φίλου μου. Μ' ἔκαμεν οὕτω νὰ μείνω ἄφωνος ἐπ' ὀλίγας στιγμὰς μεταξὺ χαρᾶς, ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως. Μοὶ ἐφάνη ἀπρόοπτον, παράδοξον. Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπεν ἄρά γε νὰ το περιμένω ἐντὸς τοῦ δωματίου ἐκείνου τῶν ἀνατολικῶν ἐκπλήξεων καὶ ἀπροόπτων ; . . . Καὶ συνεσχέτισα τὰ χθεςινὰ γεγονότα στιγμιαίως· καὶ ἐπεξήγησα τὰ κινήματα τοῦ φίλου μου ὅλα, τοὺς ὑπαινιγμούς του, τὰ βλέμματά του, τὰ μειδιάματά του ἐκεῖνα τὰ πονηρά . . .

« Χασίς . . . » ἐπανελάβα μετ' ὀλίγον· « Ἰνδικὴ κάνναβις . . . ὁ τεχνητὸς Παράδεισος . . . ἡ τρυφὴ τῶν Τούρκων. ὦ Α, εἶνε ὥραϊον, φίλε μου, ὥραϊον ! Τὸ εἰξεύρεις ὅτι ἀπόψε ἐπέρασα τὰς εὐτυχεστέρας στιγμὰς τῆς ζωῆς μου ; Ἐννοεῖς ὅτι ἡ σωματικὴ μου κατὰστασις, ἡ διάθεσις τοῦ πνεύματός μου, ἡ ἀνάμνησις, ὅλα μου εἶνε ὡς νὰ διῆλθον τῳόντι μίαν νύκτα εὐδαίμονα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς χθεςινῆς ὥραιας ;.. Καὶ εἰμπορῶ ν' ἀπολαμβάνω ὅποτε θέλω αὐτοῦ τοῦ Παραδείσου μ' ἓνα χάπι καφὲ μέσα στὸ σιγάρου μου... Πέ μου, καλέ μου φίλε, ποῦ θά εὔρω χασίς ; . . . Πέ μου, θά μου χαρίσης ἐκεῖνο τὸ κουτάκι ; »

Καὶ βαθμηδὸν ἐνθουσιαζόμενος, τὸν ἐνηग्χαλίσθην μὲ τὴν ὁλόψυχον παράκλησιν, τὴν θερμὴν, ὡς ἐὰν τῷ ἐζήτητον αὐτὴν τὴν Ζαΐραν. Νομίζω ὅτι εἶχον καὶ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἀλλ' ὁ καλὸς μου φίλος μὲ ἀπώθησεν ἡσύχως, καὶ ἀναλαμβάνων τὴν ἡρεμὸν φωνὴν του, βαρεῖαν καὶ μονότονον, μοὶ εἶπε τὰς λέξεις ταύτας, τὰς ὁποίας, μετὰ τῶν στίχων τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου Ἐμὶν-ἐλ-Χουσᾶ, δὲν σκοπεύω ποτὲ νὰ λησμονήσω :

« Ὁχι· δὲν εἶνε φρόνιμον ὅ,τι ζητεῖς. Θὰ εἶχε πολὺ κακὰς συνεπειὰς διὰ τὴν ὑγείαν σου καὶ διὰ τὸ πνεῦμά σου. Ὑπάρχουν μερικὰ πράγματα, βλέπεις, τὰ ὅποια πρέπει κανεῖς νὰ δοκιμάζῃς, ἀλλὰ μόνον μιὰ φορά στὴ ζωὴ του. Ἐν ἀπὸ αὐτὰ εἶνε καὶ τὸ χασίς. »

Ἐν Ζακύνθῳ.

Γρ. Δ. Ξενόπουλος

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Σ' εἶδα νὰ κλαῖς μιὰ μέρα κ' ἐρώτησα τὴ γῆ:
εἶνε γιὰ μέ τὸ δάκρυ ποῦ τὴν δροσολογεῖ
ὅπως δροσίζει τ' ἄνθη τὸ οὐράνιο πρωτοβρόχι;
Κ' ἡ γῆ μοῦ εἶπεν: ὅχι.

⌘

Λοιπὸν δὲν τὸ γνωρίζει, ἀκόμα δὲν τὸ νοιώθει
πῶς τρέφονται γιὰ 'κείνην οἱ μυστικοί μου πόθοι;
δὲν ξέρει τί γυρεύω; 'πές μου, 'ψηλὲ οὐρανέ·
Κι' αὐτὸς μοῦ εἶπε: ναί.

⌘

Κ' ἐρώτησα καὶ πάλι τὴ γῆ τὴ ζηλευτή:
δὲν θ' ἀγαπήσῃ τάχα κάμμιὰ φορά κι' αὐτή;
δὲν θὰ τὴν 'δῶ νὰ πέσῃ 'ς τοῦ ἔρωτος τὸ βρόχι;
κ' ἡ γῆ μοῦ εἶπεν: ὅχι.

⌘

Πῶς; ἔτσι θὰ διαβαίνουν τῆς νειότης μου τὰ χρόνια
κι' αὐτήν, αὐτήν μονάχα θεὸ νὰ λατρεύω αἰώνια
ὥς ποῦ νὰ 'βρῶ τὸ μνημα; 'Πές μου, 'ψηλὲ οὐρανέ·
κι' αὐτὸς μοῦ εἶπε: ναί.

Ἐν Παρισίοις 1889.

Ἰωάννης Πολέμης.